

**RADA
EVROPSKÉ UNIE**

Brusel 26. března 2007

**7495/07
ADD 1**

SOC 105

POZNÁMKA

Odesílatel:	Předsednictví
Příjemce:	Pracovní skupina pro sociální otázky
Dne:	2. dubna 2007
Předmět:	Přezkum provádění Pekingské akční platformy členskými státy a orgány EU - Ukazatele týkající se vzdělávání a odborné přípravy žen = Návrh závěrů Rady

Delegace naleznou v příloze zprávu o ukazatelích týkajících se vzdělávání a odborné přípravy žen, kterou připravilo německé předsednictví.

**Přezkum provádění Pekingské akční platformy
členskými státy a orgány EU**

**Zpráva německého předsednictví
Ukazatele týkající se vzdělávání a odborné přípravy žen**

1. Úvod

Pekingská deklarace a Pekingská akční platforma, jež byly přijaty v roce 1995 v Pekingu na čtvrté světové konferenci OSN o ženách, utvářejí hlavní směry evropské politiky a vnitrostátních politik prosazujících rovnost žen a mužů a byly podnětem pro celou řadu iniciativ zahájených vládami s cílem prosadit rovnost žen a mužů.

V návaznosti na čtvrtou světovou konferenci o ženách vznesla Evropská rada na zasedání v Madridu (ve dnech 15. a 16. prosince 1995) požadavek ročního přezkumu provádění akční platformy v členských státech.

Rada ve složení pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele vyzvala v roce 1998 na návrh rakouského předsednictví k systematictějšímu hodnocení Pekingské akční platformy. To mělo v rámci ročního hodnocení, jehož cílem je posoudit pokrok dosažený ve dvanácti kritických oblastech Pekingské akční platformy, zahrnovat soubor kvalitativních a kvantitativních ukazatelů a kritérií (A. Ženy a chudoba; B. Vzdělávání a odborná příprava žen; C. Ženy a zdraví; D. Násilí páchané na ženách; E. Ženy v ozbrojených konfliktech; F. Ženy v hospodářství; G. Ženy u moci a v procesu rozhodování; H. Institucionální mechanismy pro podporu žen; I. Lidská práva žen; J. Ženy a sdělovací prostředky; K. Ženy a životní prostředí; L. Dívky).

V následujících letech členské státy ve spolupráci s Komisí vypracovaly ukazatele při využití dvou různých pracovních postupů. První přístup spočíval v rozdělení práce na ukazatelích v rámci jedné oblasti mezi dvě předsednictví, přičemž jedno shromažďovalo údaje (sestavení dotazníků a jejich předání členským státům) a druhé provedlo analýzu údajů a předložilo zprávu. Druhý přístup spočívá v přidělení úkolu navrhnout vhodné ukazatele jednomu předsednictví.

V září roku 2005 schválila skupina na vysoké úrovni pro uplatňování genderového hlediska¹ druhý přístup.

Cílem bylo během každého předsednictví vypracovat pokud možno jeden soubor ukazatelů pro konkrétní oblast, a zjednodušit tak a urychlit proces. Ukazatele mají být založeny na stávajících (dostupných a srovnatelných) údajích. Předsednictví se mají zaměřit na omezený počet ukazatelů, jež se zdají klíčové pro provádění Pekingské akční platformy a u nichž je zřejmá zvláštní potřeba další analýzy vypracované Evropskou unií.

10. výročí Pekingské akční platformy v roce 2005 bylo vhodnou příležitostí pro zhodnocení minulých úspěchů a pro prosazení budoucích reforem a činností. S ohledem na zprávu, kterou o pokroku dosaženém v souvislosti s prováděním Pekingské akční platformy v Evropské unii předložilo lucemburské předsednictví, se členské státy zavázaly k systematictějšímu sledování a pokračující práci na ukazatelích. Evropská unie doposud přijala soubor ukazatelů v sedmi oblastech z celkově dvanácti oblastí odpovídajících strategickým cílům Pekingské akční platformy (viz Příloha I: Seznam přijatých ukazatelů v oblasti rovnosti žen a mužů).

Německé předsednictví bylo skupinou na vysoké úrovni požádáno, aby se zaměřilo na strategický cíl *B* Pekingské akční platformy, a to *Vzdělávání a odborná příprava žen*.

Vzdělávání a odborná příprava žen je lidským právem s dalekosáhlými důsledky pro pracovní příležitosti a ekonomickou nezávislost žen. V této souvislosti podporuje aktivní zapojení žen v oblasti inovací a prohlubování znalostí žen rovněž Lisabonská strategie pro růst a zaměstnanost. Vzdelávání a odborná příprava žen je nejen součástí celkového socioekonomického rozvoje, ale rovněž oblastí, pro kterou byla výslovně stanovena nezbytnost reformy.

¹ Skupina na vysoké úrovni pro uplatňování genderového hlediska sestává ze zástupců členských států EU odpovědných za oblast rovnosti žen a mužů (zpravidla generální ředitelé nebo jejich zástupci) a ze zástupců ředitelství pro rovnost žen a mužů Evropské komise. Skupina na vysoké úrovni zasedá zpravidla jednou během každého předsednictví a jedná o programech a iniciativách EU, ukazatelích a aktuálních otázkách.

V Evropské unii ženy již dosáhly ve vzdělávání a odborné přípravě stejné úrovně jako muži. Poměr žen a mužů na začátku terciárního vzdělávání je vyvážený. Ženy v průměru dosahují vyšší úrovně vzdělání či odborné přípravy než muži. Cílem německého předsednictví je předložit ukazatele týkající se vzdělávání a odborné přípravy žen a poukazující na oblasti, kde je stále ještě zapotřebí přijmout za účelem provádění Pekingské akční platformy opatření.

Horizontální a vertikální segregace je v oblasti vzdělávání a odborné přípravy běžná. Mezi úrovní dosaženého vzdělání a postavením v zaměstnání je jednoznačně vzájemný vztah. Nicméně pokud jde o postavení v zaměstnání při stejné úrovni dosaženého vzdělání, je mezi ženami a muži i nadále zcela zřejmý rozdíl.

Zpráva německého předsednictví určila v souladu s Pekingskou akční platformou a strategiemi EU pět klíčových otázek ohledně rovnosti žen a mužů v oblasti vzdělávání a odborné přípravy. První dvě oblasti, které budou posuzovány, jsou: *celoživotní učení a migrující osoby ve vzdělávacím systému*. Vypracování konkrétních ukazatelů týkajících se migrujících osob ve vzdělávacím systému však pro nedostatek dostupných a na úrovni EU srovnatelných údajů o migrujících osobách ve vzdělávacím systému není v současné době možné. Strukturální ukazatel týkající se celoživotního učení sice poskytuje zásadní informace, pokud jde o zaměstnanost, avšak nepřináší odpověď na otázky ohledně přístupu žen a mužů k celoživotnímu učení a charakteristik účasti žen a mužů v celoživotním učení.

Vzhledem k této skutečnosti se zpráva zaměřuje převážně na tyto otázky: Terciární vzdělávání: věda a technologie; Nerovné pracovní příležitosti: návratnost vzdělání a Akademické prostředí: rovnost žen a mužů na úrovni akademických a vedoucích pracovníků. V těchto posuzovaných oblastech jsou k dispozici srovnatelné údaje. Zpráva tedy navrhuje tyto tři ukazatele týkající se vzdělávání a odborné přípravy žen:

- Ukazatel 1:** Podíl žen-absolventek a mužů-absolventů v počtu všech absolventů vědeckých a technických oborů na úrovni terciárního vzdělávání
- Ukazatel 2:** Míra zaměstnanosti žen a mužů (ve věku mezi 25 a 64 lety) podle nejvyšší dosažené úrovně vzdělání
- Ukazatel 3a:** Podíl žen-absolventek na úrovni ISCED 5a a mužů-absolventů na úrovni ISCED 5a v celkovém počtu absolventů na úrovni ISCED 5a a podíl žen-absolventek na úrovni PhD a mužů-absolventů na úrovni PhD v celkovém počtu absolventů na úrovni PhD obecně podle oboru studia a celkově
- Ukazatel 3b:** Podíl žen a mužů na pozicích akademických pracovníků podle funkčního zařazení A, B a C a celkově

Zpráva obsahuje shrnutí nejdůležitějších zjištění a důsledků pro další práci na ukazatelích.

2. Pekingská akční platforma

Pekingská akční platforma uvádí, že „vzdělání je lidské právo a základní nástroj pro dosažení cílů rovnosti, rozvoje a míru. Nediskriminační vzdělávání poskytuje výhody dívkám i chlapcům, a tím v konečném důsledku přispívá k rovnoprávnějším vztahům mezi ženami a muži. Rovnost přístupu ke vzdělání a jeho dosažení je nezbytná, mají-li ženy ve větší míře působit ve prospěch změn. Investice do formálního a neformálního vzdělávání dívek a žen a jejich odborné přípravy se vzhledem k výjimečně vysoké sociální a ekonomické návratnosti ukázaly být jedním z nejlepších prostředků pro dosažení udržitelného rozvoje a hospodářského růstu, který je trvalý i udržitelný“ (kapitola IV, bod 69).

2.1 Celoživotní učení

Téma celoživotního učení je výraznou složkou Pekingské akční platformy: „Ženám je třeba umožnit, aby těžily z pokračujícího získávání znalostí a dovedností, a to nad rámec znalostí a dovedností získaných v mládí. Toto pojetí celoživotního učení zahrnuje znalosti a dovednosti získané během formálního vzdělávání a odborné přípravy i výsledky informálního učení, včetně dobrovolné činnosti, práce bez odměny a tradičních znalostí“ (kapitola IV, bod 73).

Provádění programu celoživotního učení zahrnuje „vypracování a provedení vzdělávacích politik, politik odborné přípravy a rekvalifikačních politik pro ženy, a to obzvláště pro mladé ženy a ženy po návratu na trh práce, aby získaly dovednosti, které potřebují, aby obstály v měnících se socioekonomických podmínkách, a zlepšily tak své pracovní příležitosti“ (B.3. bod 82 písm. a)); „uznání neformálních vzdělávacích příležitostí pro dívky a ženy ve vzdělávacím systému“ (B.3. bod 82 písm. b)); „informování žen a dívek o dostupnosti a výhodách odborného vzdělávání, programů odborné přípravy v oblasti vědy a technologií a programů celoživotního vzdělávání“ (B.3. bod 82 písm. c)) a „navržení vzdělávacích programů a programů odborné přípravy pro nezaměstnané ženy, aby mohly získat nové znalosti a dovednosti, které posílí a rozšíří jejich pracovní příležitosti, včetně samostatné výdělečné činnosti, a rozvíjet své podnikatelské dovednosti“ (B.3. bod 82 písm. d)).

2.2 Migrující osoby ve vzdělávacím systému

V souvislosti s globalizací a úzce souvisejícím problémem migrace se způsob, jak zajistit plné začlenění migrujících osob do vzdělávacích systémů, stal pro tvůrce politik prvořadou otázkou. Je třeba uznat a zohlednit odlišné náboženské vyznání nebo etnickou příslušnost osob a začlenit tyto osoby do vzdělávacích systémů. Zajištění rovnosti pro studentky i studenty je v rámci tohoto procesu hlavní výzvou. Pekingská akční platforma výslovně uvádí, že „vytvoření vzdělávacího a sociálního prostředí, které uplatňuje rovné zacházení pro ženy a muže i dívky a chlapce, podněcuje k rozvinutí plného potenciálu, respektuje svobodu myšlení, svědomí, projevu náboženství a víry a ve kterém zdroje vzdělávání podporují nestereotypní představy o ženách a mužích, by účinně přispělo k odstraňování příčin diskriminace žen a nerovností mezi ženami a muži“ (kapitola IV, bod 72).

Nediskriminační multikulturní vzdělávací prostředí, které podporuje rovnost žen a mužů, tedy může být prosazováno „zajištěním toho, že práva žen a dívek na svobodu svědomí a náboženského vyznání budou ve vzdělávacích institucích respektována, což znamená zrušení všech diskriminačních právních a správních předpisů založených na náboženství, rase nebo kultuře“ (B.1. bod 80 písm. f)).

2.3 Terciární vzdělávání: věda a technologie

Zvláštní důraz je kladen na nutnost zvýšit účast žen ve vědě a technologiích, především na úrovni terciárního vzdělávání: „studium na pokročilé úrovni v oblasti vědy a technologií připravuje ženy na převzetí aktivní úlohy v technologickém a průmyslovém rozvoji jejich zemí, což vyžaduje různorodý přístup k odbornému a technickému vzdělávání. (...) Je nezbytné, aby ženy nejen těžily z technologií, ale aby se rovněž zapojily do procesu jejich tvorby, a to od fáze navrhování až po fázi aplikace, sledování a vyhodnocování (kapitola IV, bod 75).

Za tímto účelem mají být prováděny následující strategické cíle stanovené Pekingskou akční platformou, pokud jde o vzdělávání a odbornou přípravu žen: „diverzifikovat odborné a technické vzdělávání a zlepšit přístup dívek a žen ke vzdělávání a k odbornému vzdělávání a usilovat o to, aby je ukončily, a to v oborech jako jsou exaktní vědy, matematika, inženýrství, environmentální vědy a technologie, informační vědy a špičkové technologie a příprava vedoucích pracovníků/pracovnic“ (B.3. bod 82 písm. e)) a „zvýšit podíl žen, majících přístup k vytváření politiky v oblasti vzdělávání a k rozhodování o ní, obzvláště pedagogických pracovníků na všech úrovních vzdělávání a v akademických disciplínách, v nichž tradičně převládají muži, jako například vědecké a technologické obory“ (B.4. bod 83 písm. f)).

2.4 Nerovné pracovní příležitosti: návratnost vzdělání

Zatímco rovný přístup ke vzdělávání pro dívky i chlapce je v členských státech EU do velké míry zajištěn, přičemž mladé ženy již dosáhly ve formálním vzdělání stejné úrovně jako chlapci a mladí muži a dokonce je částečně předstihly, nerovnosti mezi ženami a muži se projevují při vstupu studentek a studentů do profesního života. Případy, kdy ženy a muži se stejnou úrovní dosaženého vzdělání nedosahují stejné úrovně příjmů nebo nejsou stejnou měrou zastoupeni na pozicích s rozhodovacími pravomocemi, jsou velmi časté.

Pekingská akční platforma zdůrazňuje, že „diskriminace ve vzdělávání a odborné přípravě, náboru a odměňování, profesním postupu a horizontální mobilitě (...) je i nadále omezujícím faktorem pracovních, ekonomických, profesních a jiných příležitostí žen a jejich mobility“ (kapitola IV, bod 152). Rozdíly v návratnosti vzdělání z hlediska žen a mužů jsou patrné především v souvislosti s postavením v zaměstnání.

2.5 Akademické prostředí: rovnost žen a mužů na úrovni badatelů a vedoucích pracovníků

Pekingská akční platforma uvádí, že „zajištění přístupu dívek a žen ke vzdělávání a toho, aby na všech úrovních vzdělávání a ve všech akademických disciplínách dívky a ženy vytrvaly, je jedním z faktorů neustálého pokroku (žen), pokud jde o profesní činnosti“, a zdůrazňuje odpovědnost akademického prostředí při uplatňování rovnosti žen a mužů ve všech oblastech a na všech úrovních (kapitola IV, bod 76).

Pekingská akční platforma proto požaduje „odstranění nerovností mezi ženami a muži v přístupu ke všem oblastem terciárního vzdělávání tím, že bude ženám zajištěn rovný přístup k profesnímu rozvoji, odborné přípravě a stipendiím“ (B.1. bod 80 písm. c)); „vytvoření vzdělávacího systému, který bude zohledňovat genderové aspekty, aby byla zajištěna plná a rovná účast žen ve správě vzdělávacího systému a při vytváření vzdělávací politiky a rozhodování o ní“ (B.1. bod 80 písm. d)) a „podporu a rozvoj studia a výzkumu genderových otázek na všech úrovních vzdělávání, zejména na postgraduální úrovni v akademických institucích“ (B.4. bod 83 písm. g)).

3. Strategie EU: vzdělávání a odborná příprava žen

Pokrok ve vzdělávání a odborné přípravě žen má významný dopad na hospodářský a sociální rozvoj EU. Zasedání Evropské Rady v Lisabonu v březnu roku 2000 stanovilo na příští desetiletí strategický cíl „stát se nejkonkurenceschopnější a nejdynamičtější znalostní ekonomikou na světě, schopnou udržitelného hospodářského růstu, s větším počtem lepších pracovních míst a s větší sociální soudržností“. Tohoto cíle může být dosaženo pouze prostřednictvím velkého růstu v oblasti vědeckého a technologického výzkumu a inovací - jinak řečeno prostřednictvím většího množství vědců a výzkumných pracovníků. Potenciál žen ve vědě a technologiích nebyl doposud plně využíván. Lisabonských cílů ovšem není možné dosáhnout, aniž by byly podporovány schopnosti žen.

Rada ve složení pro vzdělávání, mládež a kulturu tedy v souladu s Lisabonskou strategií schválila (v roce 2003) pět kritérií, a to: „celkový počet absolventů v oborech matematika, věda a technologie v Evropské unii by se měl do roku 2010 zvýšit nejméně o 15 %, přičemž by zároveň mělo dojít ke snížení nerovnováhy v zastoupení žen a mužů“. Plán Komise pro rovnost žen a mužů na období let 2006 až 2010 z března roku 2006 navíc zdůrazňuje, že „vzdělávání, odborná příprava a kultura přenášejí genderové stereotypy“. Vyzývá proto k zavedení podpůrných politik, které „se zaměří na boj proti genderovým stereotypům, a to od raného věku, prostřednictvím školení o genderové problematice a podporováním mladých žen a mužů při výběru netradičních vzdělávacích oborů“.

Plán pro rovnost žen a mužů na období let 2006 až 2010 dále zahrnuje požadavek na stejnou ekonomickou nezávislost pro ženy i muže, a tedy dosažení Lisabonského cíle v oblasti zaměstnanosti, kterým je 60% míra zaměstnanosti u žen. Míra zaměstnanosti žen je v současné době nižší než míra zaměstnanosti mužů. Tato skutečnost je utvářena celou řadou proměnných, jež kromě problémů se sladěním pracovního a rodinného života zahrnují „přímou diskriminaci žen a strukturální nerovnosti, jako je genderová segregace v jednotlivých odvětvích, profesích a typech zaměstnání, přístup ke vzdělávání a odborné přípravě, (...) a stereotypy“.

Pro plné využití inovačního potenciálu mužů i žen je rovněž nezbytné, aby osoby s mimořádnými schopnostmi byly podporovány bez ohledu na pohlaví a aby měly přístup k pracovním příležitostem ve výzkumu a vývoji. Omezení založená na rozdílech mezi ženami a muži jsou patrná především v případě profesního postupu žen. Zvláštní význam má v souvislosti s touto zprávou profesní postup žen v akademickém prostředí. Akademické profese se tradičně věnovalo méně žen než mužů a i v současnosti se podíl žen ve vysokoškolském vzdělávání snižuje v závislosti na senioritě. Tato přetrvávající vertikální segregace brání ženám nejen v rozvoji jejich akademického potenciálu, ale rovněž v jejich přístupu k vytváření politiky v oblasti vzdělávání a k rozhodování o ní.

Aby se odstranil tento nepoměr, vyzvala Rada ve složení pro konkurenceschopnost na zasedání v dubnu roku 2005 ke zvýšení podílu žen ve vedoucích pozicích ve veřejném sektoru na 25 % a k podporování účasti žen v oblasti průmyslového výzkumu a technologií. Cílem je podnítit inovace, kvalitu a konkurenceschopnost v oblasti vědeckého a průmyslového výzkumu.

Strategie a cíle EU uvedené výše vycházejí z Pekingské deklarace a akční platformy (1995). Obecným cílem je podpořit rovnost žen a mužů ve vzdělávání a odborné přípravě, aby se vzhledem k hrozícímu nedostatku odborníků využil potenciál žen a aby se podpořily špičkové výkony žen ve vědě. Ukazatele týkající se vzdělávání a odborné přípravy, které prosadilo německé předsednictví, byly vybrány tak, aby podporovaly tyto politiky EU.

4. Nové oblasti vzdělávání a odborné přípravy žen, které vyžadují vypracování ukazatelů

4.1 Celoživotní učení

Analýza celoživotního učení může umožnit pochopení možné nevyváženosti mezi ženami a muži. Jsou-li k dispozici podrobné údaje, mohou poskytnout informace o tom, zda existují rozdíly v chování žen a mužů, kteří ukončili formální vzdělání, pokud jde o formální a neformální učení, což by mohlo mít velký vliv na vztahy žen a mužů na trhu práce.

Celoživotní učení má významnou roli v souvislosti s konkurenceschopností, dobrou ekonomickou situací a nezávislostí a osobním rozvojem a je základním předpokladem pro úspěšné zapojení žen a mužů na trhu práce. Důsledné zohledňování genderového hlediska při posuzování účasti v celoživotním učení je klíčové vzhledem k tomu, že pouze v tomto případě je možné stanovit, zda politiky podporující větší účast v celoživotním učení vystihují ve všech směrech situaci žen i mužů.

Strukturální ukazatel týkající se celoživotního učení se objevil v souvislosti s Lisabonskou strategií pro růst a zaměstnanost. Ukazatel celoživotního učení se vztahuje na osoby ve věku od 25 do 64 let, které uvedly, že v průběhu čtyř týdnů před průzkumem ukončily vzdělávání nebo odbornou přípravu (údaje pocházející z průzkumu v oblasti pracovních sil EU).

Poslední údaje Eurostatu ukazují, že v roce 2005 se v EU zapojilo do procesu celoživotního učení nepatrně více žen (10,4 %) než mužů (8,9 %). Shromážděné údaje se nicméně týkají veškerého vzdělávání a odborné přípravy bez ohledu na to, zda má toto vzdělávání a odborná příprava význam pro stávající nebo možné budoucí zaměstnání respondenta. Strukturální ukazatel týkající se celoživotního učení zahrnuje podle definice dva druhy vzdělávacích činností: formální vzdělávání a neformální vzdělávání, které se týká předmětů vyučovaných mimo rámec formálního vzdělávání a netradičních předmětů. Neudává ani důvod pro účast v činnostech celoživotního učení, ani dobu trvání těchto činností.

Z toho vyplývá, že by podrobnější informace o praxi celoživotního učení žen a mužů (tj. věk, pohlaví, úroveň dosaženého vzdělání, postavení v zaměstnání, povolání, četnost, doba trvání a druh činnosti celoživotního učení) byly za účelem vhodného měření přístupu žen a mužů k činnostem celoživotního učení užitečné.

4.2 Migrující osoby ve vzdělávacím systému

Evropská komise se prostřednictvím Plánu pro rovnost žen a mužů na období let 2006 až 2010 zavázala k boji proti všem formám diskriminace a k vytvoření společnosti, která nikoho nevyklučuje. „Ve znevýhodněných skupinách jsou na tom ženy často hůře než jejich mužské protějšky. Příznačná je situace žen z řad etnických menšin a přistěhovalců, které jsou často obětí vícenásobné diskriminace. Pro zajištění práv žen a jejich účasti v občanském životě, plné využití jejich potenciálu z hlediska zaměstnanosti a zlepšení jejich přístupu ke vzdělávání a odborné přípravě je zapotřebí zavést do politik v oblasti migrace a integrace genderové hledisko.“

Velkým problémem v souvislosti s vypracováním ukazatele je, že neexistuje ucelená definice osob z migrujícího prostředí, ani nejsou k dispozici srovnatelné údaje o jejich situaci, pokud jde o vzdělávání a odbornou přípravu. Výrazem „migrující osoba“ se rozumí všechny osoby, které opustily domovskou zemi se záměrem usadit se na delší dobu v jiné zemi. Definice zahrnuje i druhou a třetí generaci migrujících osob. Tyto osoby jsou obvykle označovány jako osoby z migrujícího prostředí.

Výrazy jako „mezinárodní studenti“, „občanství“, „cizí státní příslušnost“, „bez trvalého pobytu“, „mobilita studentů“ a „se vzděláním získaným v jiné zemi“ jsou používány k poskytnutí podrobnějších informací o zahraničních studentech jakékoliv státní příslušnosti v cílové zemi. I když některé členské státy již poskytují poměrně dobře rozčleněné údaje, soubory údajů srovnatelných na úrovni EU však zahrnují například občany z migrujícího prostředí, kteří žijí v téže zemi již 15 let a hodlají v ní žít i nadále, i studenty, kteří jsou v cizí akademické instituci zapsáni pouze krátce v rámci výměnných programů. Vzhledem k takto široce zavedeným kategoriím není diferencované srovnání na evropské úrovni možné.

Kromě toho se nesmí podcenit různorodá skladba skupiny migrujících osob. Mezi činitele definující situaci jednotlivých migrujících osob s jejich konkrétními problémy, potřebami a příležitostmi patří právní postavení, důvod odchodu do zahraničí, věk v době příjezdu do cílové země, jazykové bariéry, náboženství, etnická příslušnost, počet let strávených v cílové zemi a to, zda hodlá daná osoba zůstat v cílové zemi nebo zda se hodlá vrátit do země původu. Pouze podrobná analýza by mohla umožnit pochopení vzájemných vztahů mezi různými migrujícími prostředními na jedné straně a přístupem ke všem úrovním vzdělávání a účasti na tomto vzdělávání na straně druhé, a tím i statisticky významné srovnání příležitostí k účasti ve vzdělávání u migrujících žen a mužů.

V současné době existuje nicméně pouze několik přístupů ohledně poskytování informací o migrujících osobách - ženách a mužích - a o jejich vztahu ke vzdělávání a odborné přípravě v cílové zemi.

Statistické údaje sítě Eurydice o podílu žáků z migrujícího prostředí ve věku 15 let v soukromém a veřejném středoškolském vzdělávání poskytují pouze částečný pohled, jedná se však o krok správným směrem. Údaje, které jsou k dispozici o migrujících osobách v terciárním vzdělávání, uvádějí v převážné většině případů počet zahraničních studentů, kteří jsou zapsáni do studijních oborů v cílové zemi a kteří se účastní studia konkrétních studijních oborů v cílové zemi (Eurostat, OECD).

Údaje členěné podle pohlaví jsou u migrujících osob obzvláště důležité. Na jedné straně působí migrující ženy často jako faktor usnadňující vzdělávání, změny a začlenění jejich rodiny. Na druhé straně čelí mnoho migrujících žen diskriminaci na základě pohlaví i původu. Analýza údajů členěných podle pohlaví, které se týkají situace migrujících osob v souvislosti se vzděláváním a odbornou přípravou, by proto byla velmi užitečná pro formulování účinných politik v oblasti migrace a integrace.

Nedostatek hodnotných a srovnatelných údajů týkajících se tohoto tématu znemožňuje v současné době předložit nové ukazatele. Proto tato zpráva zdůrazňuje, že je zapotřebí svědomité shromažďování údajů v rámci celé EU a jejich důkladná analýza, aby mohlo být posouzeno začlenění migrujících osob do vzdělávacího systému v celé Evropě.

5. Přehled dostupných údajů

5.1 Zdroje údajů

Průzkum v oblasti pracovních sil je důležitým nástrojem pro vypracování ukazatelů. Průzkum v oblasti pracovních sil je hlavním statistickým zdrojem, který na úrovni EU poskytuje harmonizované a srovnatelné statistické údaje týkající se trhu práce. Pokud jde o vzdělávání a odbornou přípravu, průzkum v oblasti pracovních sil je zaměřen na vzdělávání mládeže, celoživotní učení a předčasné ukončení školní docházky, předkládá však rovněž údaje o zaměstnanosti a nezaměstnanosti (tj. míra, růst, výdělečná činnost/nečinnost obyvatelstva), které se týkají například vztahu mezi postavením v zaměstnání a pohlavím, věkových skupin, dosažené úrovně vzdělání, státní příslušnosti, rodinného stavu nebo počtu nezaopatřených dětí.

Mezinárodní spolupráce při shromažďování a analýze srovnatelných údajů se nesmírně rozvinula. UNESCO, OECD a EU společně vypracovaly dotazník (UOE) obsahující i mezinárodní definice pro účely sběru srovnatelných údajů. Tento dotazník je tedy základem pro téměř všechna kvantitativní mezinárodní srovnání týkající se vzdělávání.

Eurostat a Eurydice i publikace jako například *She Figures* a *OECD Education at a Glance* poskytují příslušné údaje, informace a analýzy týkající se tématu vzdělávání a odborné přípravy žen a mužů. Bohužel se definice a výklady, zejména v případě genderově zaměřených analýz, vždy neshodují, což snižuje použitelnost údajů (viz příloha II: Databáze).

5.2 Klasifikace ISCED jako základ pro analýzu údajů

Pro tento účel byla určena verze *Mezinárodní standardní klasifikace vzdělání UNESCO* z roku 1997 (*ISCED 97*) (viz příloha III: Klasifikace ISCED 97). Klasifikace ISCED bere v úvahu rozdíly mezi jednotlivými státy, pokud jde o strukturu dosaženého vzdělání a kvalifikací. Poskytuje nám tak jedinečný rámec, v němž mohou být mezinárodní systémy terciárního vzdělávání studovány s vysokou mírou srovnatelnosti. Je srozumitelná, mezinárodně používaná a vykazuje pouze málo mezer. Klasifikace ISCED je proto i nadále nejdokonalejší kategorizací vzdělání umožňující analýzu údajů a vypracování závěrů.

5.3 Strukturální ukazatele

V rámci Lisabonské strategie vyzvala Rada Komisi, aby výroční souhrnná zpráva vycházela ze strukturálních ukazatelů, jež budou nástrojem pro objektivní posouzení pokroku při plnění lisabonských cílů a podpoří klíčová sdělení zprávy. Ve zprávě pro zasedání Evropské rady na jaře roku 2005 představila Komise nový přístup k Lisabonské strategii se zaměřením na růst a zaměstnanost.

Strukturální ukazatele mapují těchto šestí oblastí: obecnou hospodářskou situaci, zaměstnanost, inovace a výzkum, hospodářskou reformu, sociální soudržnost a životní prostředí. Pokud jde o vzdělávání a odbornou přípravu žen, jsou mezi tyto ukazatele zařazeny i ukazatele týkající se absolventek a absolventů v oblasti vědy a technologií, úroveň dosaženého vzdělání u mládeže a celoživotní učení.

5.4 Tematické ukazatele - pokrok při plnění lisabonských cílů ve vzdělávání a odborné přípravě

Za účelem přezkoumání pokroku při plnění lisabonských cílů ve vzdělávání a odborné přípravě bylo vytvořeno a sledováno několik tematických ukazatelů. Do roku 2006 bylo přezkoumáno těchto devět oblastí: zvýšení kvality učitelů; rozvoj dovedností pro znalostní společnost; zvýšený nábor do vědeckých a technických oborů studia; investice do vzdělávání a odborné přípravy; zajištění informačních a komunikačních technologií pro každého; účast ve vzdělávání a odborné přípravě; předčasné ukončení školní docházky; zlepšení studia cizích jazyků a mobilita a spolupráce.

6. Ukazatele

6.1 Ukazatel 1: Podíl žen-absolventek a mužů-absolventů na počtu všech absolventů vědeckých a technických oborů

Ukazatel zachycuje podíl žen-absolventek a mužů-absolventů ve vědeckých (exaktní vědy, matematika a výpočetní technika) a technických oborech (inženýrské obory, obory související se zpracovatelským průmyslem a stavební obory) v terciárním vzdělávání v roce 2004, a to jak ve veřejných, tak v soukromých institucích, kteří dokončili diplomové/postgraduální studium (ISCED 5) a studium na úrovni pokročilého výzkumu (ISCED 6), ve srovnání s celkovým počtem absolventů na úrovni terciárního vzdělávání v příslušných studijních oborech.

Úrovně a obory vzdělávání, které ukazatel uvádí, se řídí Mezinárodní standardní klasifikací vzdělání (ISCED 97) a příručkou Eurostatu pro obory vzdělávání a odborné přípravy (1999). Klasifikace ISCED 5 je definována jako první stupeň terciárního vzdělávání a zahrnuje dvě kategorie ISCED 5a a ISCED 5b. Většina programů

kategorie ISCED 5a je založena z velké části na teorii a jejich cílem je poskytnout dostatečné vzdělání pro zapojení se do pokročilých výzkumných programů nebo pro vykonávání profesí s vysokými kvalifikačními požadavky. Programy kategorie ISCED 5b jsou zaměřeny na praxi a jejich obsahem je obvykle příprava studentů na vykonávání konkrétního povolání. Vzdělání získané prostřednictvím programů kategorie ISCED 5b neumožňuje přímý postup do pokročilých výzkumných programů.

V případě klasifikace ISCED 6 se jedná o programy druhého stupně terciárního vzdělávání, které vedou k získání vzdělání na úrovni pokročilého výzkumu, a to často na úrovni doktorátu nebo PhD nebo vyšší. Programy jsou zaměřeny na pokročilé studium a původní výzkum a připravují absolventy diplomového studia na akademickou kariéru ve vysokoškolských institucích.

Ukazatel rozlišuje mezi absolventkami a absolventy se vzděláním klasifikace ISCED 5 a ISCED 6, a dokládá tak vývoj situace absolventek ve vědeckých a technických oborech, pokud jde o úroveň dosaženého vzdělání a perspektivy v souvislosti s povoláním. Rozlišení přispívá k podrobnější analýze, jelikož rozhodnutí ohledně vzdělávání a výsledky absolventů mohou ve velké míře předurčit profesní postup a společenské role, kterých mohou dosáhnout. Kromě toho obory zájmu byly vymezeny podrobněji, aby tak mohly být odhaleny možné odlišnosti. To, že jsou údaje předkládány jako podíl z celkového počtu absolventů v příslušných oborech, usnadňuje analýzu a tím rovněž zjišťování horizontální a vertikální segregace.

Tabulka 6.1: Ženy-absolventky a muži-absolventi (ISCED 5; ISCED 6) v oborech a) exaktní vědy, matematika a výpočetní technika a v b) inženýrských oborech, oborech souvisejících se zpracovatelským průmyslem a stavebních oborech v % celkového počtu absolventů v příslušných oborech (2004) ¹⁾

	ISCED 5				ISCED 6			
	Science, mathematics and computing		Engineering, manufacturing and construction		Science, mathematics and computing		Engineering, manufacturing and construction	
	Women	Men	Women	Men	Women	Men	Women	Men
geo								
eu25 European Union	39,8	60,2	23,6	76,4	39,0	61,0	23,2	76,8
be Belgium	30,4	69,6	20,8	79,2	28,9	71,1	20,2	79,8
bg Bulgaria	56,4	43,6	37,2	62,8	55,8	44,2	39,2	60,8
cz Czech Republic	40,0	60,0	24,4	75,6	34,9	65,1	21,2	78,8
dk Denmark	33,7	66,3	31,4	68,6	26,0	74,0	27,9	72,1
de Germany	36,1	63,9	17,4	82,6	29,5	70,5	11,8	88,2
ee Estonia	48,1	51,9	33,1	66,9	44,0	56,0	37,5	62,5
ie Ireland	42,9	57,1	17,3	82,7	45,3	54,7	28,7	71,3
gr Greece	42,8	57,2	38,5	61,5	32,3	67,7	21,0	79,0
es Spain	36,4	63,6	25,7	74,3	48,9	51,1	27,9	72,1
fr France ^{III)}	30,9	69,1	24,7	75,3	34,4	65,6	-	-
it Italy	53,6	46,4	28,6	71,4	54,0	46,0	31,2	68,8
cy Cyprus	42,2	57,8	20,2	79,8	83,3	16,7	-	-
lv Latvia	39,2	60,8	28,2	71,8	53,3	46,7	38,5	61,5
lt Lithuania	43,2	56,8	33,3	66,7	61,4	38,6	33,9	66,1
lu Luxembourg ^{III)}	-	-	-	-	-	-	-	-
hu Hungary	38,0	62,0	23,6	76,4	32,7	67,3	33,3	66,7
mt Malta ^{IV)}	34,5	65,5	19,3	80,7	60,0	40,0	20,0	80,0
nl Netherlands	23,0	77,0	15,4	84,6	37,7	62,3	23,4	76,6
at Austria	35,8	64,2	17,1	82,9	35,1	64,9	18,6	81,4
pl Poland	40,7	59,3	27,7	72,3	52,9	47,1	24,1	75,9
pt Portugal	50,7	49,3	33,8	66,2	51,5	48,5	35,6	64,4
ro Romania	59,1	40,9	32,5	67,5	45,7	54,3	28,7	71,3
si Slovenia	39,8	60,2	21,1	78,9	40,9	59,1	25,6	74,4
sk Slovakia	40,8	59,2	31,7	68,3	46,3	53,7	29,7	70,3
fi Finland ^{V)}	50,2	49,8	21,6	78,4	41,0	59,0	20,7	79,3
se Sweden	47,5	52,5	28,9	71,1	39,1	60,9	25,9	74,1
uk United Kingdom	37,4	62,6	20,0	80,0	37,9	62,1	21,2	78,8

Source: Eurostat, Education indicators

^{I)} Ten new Member States (Czech Republic, Cyprus, Estonia, Hungary, Latvia, Lithuania, Malta, Poland, Slovakia, and Slovenia) joined the EU in 2004, and during that year, a considerable number of students migrated to the "old" EU Member States. This "brain drain" is reflected in the EU graduate figures for 2004.

^{III)} Source: Statistics France. No data for engineering, manufacturing and construction (ISCED 6) is available.

^{III)} Luxembourg's University was founded in 2003. Therefore, there is no graduate data available for 2004.

^{IV)} Source: National statistics, Malta

^{V)} Source: National statistics, Finland

I když došlo v EU k významnému nárůstu počtu studentů na počátku terciárního vzdělávání, a tedy k nárůstu počtu absolventů, rozdíly mezi ženami a muži jsou stále patrné při výběru studijního oboru, a zůstávají tak i nadále ústřední otázkou diskuzí o rovnosti žen a mužů. Genderové otázky tedy nemohou být omezeny jen na rovnost pohlaví, pokud jde o celkovou účast ve vzdělávání nebo podíl v celkovém počtu absolventů.

Ve velké většině zemí EU platí podobný vzorec, kdy muži jsou ve vědeckých a technických oborech zastoupeni více než ženy, zatímco v oborech jiných než vědeckých a technických je tomu naopak. Vzhledem k tomu, že evropský průměr je 39,8 % (ISCED 5) a 39 % (ISCED 6), co se týče absolventek oborů exaktní vědy, matematika a výpočetní technika, a 23,6 % (ISCED 5) a 23,2 % (ISCED 6), co se týče absolventek inženýrských oborů, oborů souvisejících se zpracovatelským průmyslem a stavebních oborů, jsou ženy v těchto oborech zastoupeny stále ještě nedostatečně.

Obvykle pouze ve skandinávských zemích a zemích východní Evropy převyšuje podíl absolventek vědeckých a technických oborů průměr v EU a ani v těchto zemích se tato pozitivní tendence neprojevuje nutně na trhu práce. Překážky pro zapojení žen, jako například kulturní předsudky a stereotypy týkající se žen ve vědeckých a technických oborech, musí být konstruktivním způsobem řešeny na vnitrostátní úrovni.

Využití potenciálu žen ve vědeckých a technických oborech je klíčovým úkolem. Z hospodářského hlediska nemohou tyto dvě oblasti bez schopností a dovedností žen fungovat. Využití všech možných zdrojů je proto otázkou účinnosti. To vede k otázce související s politikou, a sice co lze udělat pro dosažení pokroku v souvislosti s rovnováhou v zastoupení žen a mužů v těchto dvou rozsáhlých oblastech exaktních věd, matematiky, výpočetní techniky a inženýrských oborů, oborů souvisejících se zpracovatelským průmyslem a stavebních oborů na základní vysokoškolské úrovni (ISCED 5), a to s cílem dosáhnout pokroku v souvislosti s rovnováhou v zastoupení žen a mužů na úrovni ISCED 6 i v povoláních s vysokými kvalifikačními požadavky v obou oblastech. Má-li být zvýšena celková výzkumná kapacita EU, musí být pozornost věnována oběma studijním oborům a úrovním vzdělávání.

6.2 Ukazatel 2: Míra zaměstnanosti žen a mužů podle nejvyšší dosažené úrovně vzdělání

Měření míry zaměstnanosti na základě údajů členěných podle pohlaví a v závislosti na dosaženém vzdělání umožňuje pochopení situace, pokud jde o úroveň znalostí a dovedností, jež jsou na trhu práce k dispozici, a přispívá k posouzení toho, do jaké míry jsou na trhu práce vhodná pracovní místa pro ženy a muže. Ukazatel popisuje míru zaměstnanosti žen a mužů ve věku mezi 25 a 64 lety podle nejvyšší dosažené úrovně vzdělání. Pro vymezení úrovně dosaženého vzdělání byla využita klasifikace ISCED 97 (příloha III) rozdělená do tří kategorií:

- a) preprimární, primární a nižší sekundární vzdělávání (ISCED 0-2);
- b) vyšší sekundární a postsekundární vzdělávání nižší než terciární (ISCED 3-4) a
- c) terciární vzdělávání (ISCED 5-6).

Kategorie zachycují rozdíly mezi znalostmi, dovednostmi a dosaženým vzděláním na těchto jednotlivých úrovních vzdělávání. Kromě toho vyjadřují odlišnosti v souvislosti s pracovními příležitostmi a orientací na trhu práce, jež jsou s jednotlivými kategoriemi spojovány. Údaje vycházejí z průzkumu v oblasti pracovních sil.

Tabulka 6.2: Míra zaměstnanosti žen a mužů ve věku mezi 25 a 64 lety podle nejvyšší dosažené úrovně vzdělání (2006)

		Total (ISCED 1997)		Pre-primary, primary and lower secondary education - levels 0-2 (ISCED 1997)		Upper secondary and post-secondary non-tertiary education - levels 3-4 (ISCED 1997)		Tertiary education - levels 5-6 (ISCED 1997)	
		Between 25 and 39 years	Between 40 and 64 years	Between 25 and 39 years	Between 40 and 64 years	Between 25 and 39 years	Between 40 and 64 years	Between 25 and 39 years	Between 40 and 64 years
geo	sex								
eu25 European Union (25 countries)	m Males	86.3	74.7	79.9	65.6	86.9	75.9	91.2	85.4
	f Females	69.7	57.9	50.3	42.8	70.4	63.9	82.6	79.6
be Belgium	m Males	86.4	68.9	74.0	55.4	88.3	74.6	92.3	82.9
	f Females	76.1	51.0	49.0	33.8	74.4	57.4	88.9	74.1
bg Bulgaria	m Males	80.5	68.2	58.6	47.3	83.8	74.3	94.1	83.3
	f Females	70.4	59.0	38.4	31.9	73.1	66.0	86.6	76.7
cz Czech Republic	m Males	91.2	78.1	57.2	52.0	92.9	78.3	93.9	89.5
	f Females	66.6	62.7	40.5	39.7	67.3	65.6	73.7	82.5
dk Denmark	m Males	89.1	81.3	76.5	69.4	91.1	81.5	91.1	88.1
	f Females	79.8	72.1	59.3	58.3	79.0	70.3	86.2	84.1
de Germany	m Males	83.5	75.9	67.2	62.2	83.3	74.4	93.0	84.8
	f Females	70.4	63.2	45.6	46.4	72.8	64.6	82.1	78.0
ee Estonia	m Males	90.0	77.1	76.3	58.9	90.2	76.5	96.5	88.4
	f Females	77.3	77.2	u	54.3	74.6	77.1	86.5	84.9
ie Ireland	m Males	89.1	80.6	79.2	72.0	91.8	86.8	93.2	90.6
	f Females	72.2	55.2	45.8	38.2	69.9	61.0	84.4	77.4
gr Greece	m Males	89.1	80.0	90.1	75.3	88.9	82.2	88.2	88.1
	f Females	63.6	46.4	46.7	36.4	61.8	48.2	79.6	77.6
es Spain	m Males	87.5	78.7	85.5	73.7	88.5	84.6	89.3	86.6
	f Females	68.0	48.3	53.0	36.3	68.3	61.1	80.0	76.7
fr France	m Males	86.1	71.2	75.9	61.4	88.8	75.5	88.8	81.4
	f Females	71.3	61.5	49.0	51.3	71.8	67.3	81.7	74.2
it Italy	m Males	85.4	73.9	84.9	65.6	86.4	82.3	83.2	89.8
	f Females	60.8	45.4	44.9	29.7	67.1	63.3	73.2	81.1
cy Cyprus	m Males	92.6	86.2	84.2	83.1	95.4	85.6	93.5	91.9
	f Females	77.4	58.0	66.0	46.1	73.0	62.0	86.4	77.3
lv Latvia	m Males	83.8	74.3	74.6	56.0	84.8	76.1	96.9	87.6
	f Females	76.5	69.9	49.0	36.9	76.4	69.3	86.7	86.8
lt Lithuania	m Males	84.0	75.8	55.6	45.3	86.8	79.6	93.2	83.4
	f Females	81.0	66.5	u	32.7	76.8	65.7	92.2	85.1
lu Luxembourg (Grand-Duché)	m Males	93.2	75.5	92.6	68.6	93.7	74.9	93.2	85.2
	f Females	73.1	51.6	66.7	42.9	70.1	52.5	81.9	72.9
hu Hungary	m Males	85.4	64.1	64.2	37.1	88.0	68.9	93.8	80.7
	f Females	64.2	54.3	35.0	32.9	65.6	60.3	80.3	77.1
mt Malta	m Males	91.7	77.1	87.2	73.6	96.5	88.9	97.5	86.8
	f Females	51.8	23.1	35.7	18.0	71.2	49.6	u	84.3
nl Netherlands	m Males	92.2	78.9	86.8	72.0	92.8	79.6	95.2	84.1
	f Females	79.9	60.8	58.4	43.8	81.0	67.2	90.3	77.8
at Austria	m Males	90.9	75.3	76.5	62.1	91.9	75.6	94.8	84.4
	f Females	76.2	60.0	57.7	47.4	78.8	62.5	84.1	80.6
pl Poland	m Males	81.9	62.4	60.9	43.3	81.8	63.2	92.0	82.8
	f Females	66.8	48.0	39.6	28.2	61.7	48.3	84.5	75.3
pt Portugal	m Males	87.9	77.1	89.3	75.2	83.1	82.2	88.5	88.0
	f Females	78.5	62.3	74.4	58.2	77.8	77.0	89.1	82.0
ro Romania	m Males	81.0	71.3	71.9	60.8	81.5	71.7	91.3	89.5
	f Females	71.0	56.7	51.7	44.3	73.0	61.2	90.6	85.8
si Slovenia	m Males	89.2	71.8	73.4	58.1	89.7	72.6	95.3	84.0
	f Females	84.8	60.7	75.1	45.5	82.4	60.2	92.5	83.5
sk Slovakia	m Males	86.0	72.1	27.6	34.5	87.9	73.9	97.2	87.4
	f Females	64.8	56.4	20.6	29.0	66.2	60.6	78.5	77.3
fi Finland	m Males	86.3	73.0	75.2	59.3	85.1	74.1	94.2	84.4
	f Females	75.2	72.2	52.0	54.1	72.6	72.0	82.4	84.3
se Sweden	m Males	87.4	81.7	75.3	74.6	89.0	82.8	88.9	86.7
	f Females	79.5	76.5	56.0	57.1	79.3	76.9	85.0	87.8
uk United Kingdom	m Males	88.6	79.3	76.7	67.1	90.2	81.2	94.3	86.6
	f Females	72.6	66.7	52.6	63.0	72.5	79.1	86.3	86.4

Source: Eurostat, Labour Force Survey (quarterly survey results)

u: unreliable or uncertain data

Tabulka 6.2 ukazuje, že ve všech zemích EU se míra zaměstnanosti žen a mužů zvyšuje s vyšší dosaženou úrovní vzdělání. Ukazuje rovněž, že s věkem se míra zaměstnanosti snižuje bez ohledu na dosažené vzdělání. Nicméně míra této korelace se v členských státech EU značně liší. Zatímco míra zaměstnanosti žen je ve všech zemích EU nižší než míra zaměstnanosti mužů, rozdíl se s vyšší úrovní vzdělání snižuje. Například míra zaměstnanosti žen s terciárním vzděláním dosahuje vyšší úrovně (průměr v EU ve věku mezi 25 a 39 lety: 82,6 %; průměr v EU ve věku mezi 40 a 64 lety: 79,6 %), ale podobné odchylky jsou stále patrné ve srovnání s čísly uváděnými v jednotlivých zemích EU pro muže.

Z poskytnutých údajů je možné vyvodit, že a) u jednotlivců s nízkým dosaženým vzděláním je pravděpodobnost nezaměstnání nebo vyloučení z trhu práce obecně (nečinnost) vyšší a že b) nepoměr mezi ženami a muži je větší v případě nižšího dosaženého vzdělání. Míra zaměstnanosti žen (průměr v EU) vykazuje velký rozdíl u žen se vzděláním na vyšší sekundární úrovni a na postsekundární úrovni nižší než terciární (ISCED 3-4) a u žen s nižším vzděláním (ISCED 0-2).

Zatímco zhruba 50 % (ve věku mezi 25 a 39 lety) a 43 % (ve věku mezi 40 a 64 lety) žen s dosaženým vzděláním na úrovni ISCED 0-2 je aktivně zapojeno na trhu práce, je u mužů se stejnou úrovní preprimárního, primárního a nižšího sekundárního vzdělání pravděpodobnost zaměstnání o 29,6 procentních bodů (ve věku mezi 25 a 39 lety) a 22,8 procentních bodů vyšší. Jakkoli na úrovni ISCED 0-2 rozdíly mezi ženami a muži přetrvávají, je třeba mít na paměti, že rovněž na úrovni ISCED 3-4 rozdíl mezi mírou zaměstnanosti žen a mírou zaměstnanosti mužů dosahuje 16,5/12 procentních bodů (průměr v EU) a rozdíl na terciární úrovni (úroveň ISCED 5-6) 8,5/5,8 procentních bodů (průměr v EU).

Při posuzování míry zaměstnanosti je třeba brát v úvahu rovněž otázku ekonomické nečinnosti. Z ekonomického hlediska jsou nečinné osoby charakterizovány jako osoby, které nemají práci ani ji aktivně nehledají nebo které nejsou pro konkrétní práci ihned k dispozici. Ekonomická nečinnost se liší v závislosti na věku a pohlaví. U žen je pravděpodobnost neúčasti na trhu práce daleko vyšší, přičemž hlavním důvodem jsou

závazky v rodině. Z údajů rovněž vyplývá, že u osob s nižším dosaženým vzděláním a u starší populace převyšují hodnoty pro ekonomickou nečinnost průměrnou hodnotu.

Relativně nízká míra zaměstnanosti žen s dosaženým vzděláním na úrovni ISCED 0-2 a odchylky míry zaměstnanosti u dvou věkových skupin 25-39 let a 40-64 let jsou tedy výrazným způsobem ovlivněny ekonomickou nečinností. Kromě toho pro většinu osob s nízkým vzděláním platí, že náklady na péči o děti jsou vyšší než jejich plat, a proto mnoho žen s nízkým vzděláním raději zůstává doma.

Ženy se tedy významně podílejí na celkové míře zaměstnanosti v EU, stále je však u nich pravděpodobnost zaměstnání nižší než u mužů. Pokrok v hospodářském rozvoji EU vyžaduje konkurenční prostředí, ve kterém musí být ženy a muži stejným způsobem zapojeni. Aby se tedy zvýšil potenciál trhu práce, musí být vzdělávání žen a mužů posíleno. Zároveň je velmi důležité, aby byly na trhu práce využívány stávající dovednosti a schopnosti žen i mužů.

- 6.3 Ukazatel 3a: Podíl žen-absolventek a mužů-absolventů na úrovni ISCED 5a v celkovém počtu absolventů na úrovni ISCED 5a a podíl žen-absolventek a mužů-absolventů na úrovni PhD v celkovém počtu absolventů na úrovni PhD obecně podle oboru studia a celkově

Ukazatel je rozdělen do dvou částí. Ukazatel zachycuje podíl žen-absolventek a mužů-absolventů na úrovni ISCED 5a z akademických institucí, a to podle oblasti studia, která zahrnuje terciární vzdělávací programy s akademickým zaměřením. Absolventi na úrovni ISCED 5a mají vzdělání, které jim umožňuje vykonávat profesi s vysokými kvalifikačními požadavky nebo se zapojit do pokročilého výzkumného programu.

Ukazatel udává rovněž podíl žen-absolventek a mužů-absolventů na úrovni PhD/doktorátu nebo na rovnocenné úrovni (ISCED 6) v celkovém počtu absolventů na úrovni PhD/doktorátu nebo na rovnocenné úrovni z akademických institucí, a to podle oboru studia. Průzkum obecně podle oboru studia na úrovni ISCED 5a a na úrovni PhD/doktorátu nebo na rovnocenné úrovni ozřejmuje rovnováhu v zastoupení žen a mužů z řad absolventů s vysokým vzděláním, jakmile dosáhnou úrovně pro zapojení se do pokročilých výzkumných programů a pro vstup do zaměstnání. Podobně uvádí podíl absolventů a absolventek v jednotlivých oborech studia na akademické úrovni a na úrovni pokročilého výzkumu.

T abulka 6.3a: Podíl žen-absolventek na úrovni ISCED 5a a mužů -absolventů na úrovni ISCED 5a v celkovém počtu absolventů na úrovni ISCED 5a obecně podle oboru studia a celkové (2004)ⁱ⁾

iscded5a_d1+5a_d2Tertiary programmes with academic orientation - all first degrees (ISCED 1997)																
	Total		Teacher training and education science		Humanities and arts		Social sciences, business and law		Science, mathematics and computing		Engineering, manufacturing and construction		Agriculture and veterinary		Health and Welfare	
	Women	Men	Women	Men	Women	Men	Women	Men	Women	Men	Women	Men	Women	Men	Women	Men
geo																
eu25 European Union (25 countries)	58.4	41.6	77.6	22.4	71.2	28.8	60.6	39.4	42.2	57.8	25.7	74.3	52.4	47.6	75.6	24.4
be Belgium	52.7	47.3	72.0	28.0	64.0	36.0	55.2	44.8	38.7	61.3	23.3	76.7	49.0	51.0	59.9	40.1
bg Bulgaria	58.0	42.0	73.3	26.7	64.7	35.3	61.7	38.3	56.4	43.6	37.9	62.1	43.0	57.0	64.0	36.0
cz Czech Republic	56.8	43.2	76.8	23.2	64.5	35.5	60.9	39.1	40.6	59.4	24.1	75.9	56.4	43.6	73.9	26.1
dk Denmark	62.0	38.0	73.9	26.1	67.7	32.3	51.8	48.2	38.3	61.7	26.3	73.7	59.0	41.0	83.6	16.4
de Germany	49.9	50.1	71.9	28.1	69.2	30.8	47.7	52.3	36.8	63.2	23.0	77.0	53.1	46.9	66.3	33.7
ee Estonia	69.6	30.4	91.7	8.3	81.1	18.9	67.6	32.4	54.4	45.6	34.3	65.7	62.5	37.5	88.5	11.5
ie Ireland	59.6	40.4	80.8	19.2	65.9	34.1	59.6	40.4	41.2	58.8	25.0	75.0	44.8	55.2	82.6	17.4
gr Greece	61.9	38.1	75.7	24.3	79.1	20.9	60.5	39.5	42.7	57.3	45.0	55.0	52.6	47.4	62.2	37.8
es Spain	60.0	40.0	79.2	20.8	66.3	33.7	61.4	38.6	44.0	56.0	30.9	69.1	46.5	53.5	79.2	20.8
fr France ⁱⁱ⁾	58.1	41.9	85.1	14.9	77.0	23.0	57.2	42.8	53.6	46.4	28.6	71.4	43.5	56.5	66.3	33.7
it Italy	76.6	23.4	79.8	20.2	90.4	9.6	74.3	25.7	61.7	38.3	0.0	#DIV/0!	0.0	0.0	0.0	0.0
cy Cyprus	70.1	29.9	89.6	10.4	83.4	16.6	70.1	29.9	40.2	59.8	30.9	69.1	47.3	52.7	84.6	15.4
lv Latvia	63.6	36.4	81.9	18.1	77.5	22.5	64.7	35.3	46.0	54.0	34.6	65.4	55.8	44.2	77.3	22.7
lt Lithuania																
lu Luxembourg ⁱⁱⁱ⁾ Grand-Duché)	58.1	41.9	85.1	14.9	77.0	23.0	57.2	42.8	53.6	46.4	28.6	71.4	43.5	56.5	66.3	33.7
hu Hungary	63.7	36.3	78.6	21.4	71.3	28.7	67.0	33.0	36.7	63.3	24.3	75.7	46.3	53.7	79.9	20.1
mt Malta ^{iv)}	56.6	43.4	79.2	20.8	59.8	40.2	50.9	49.1	23.0	77.0	15.4	84.6	49.6	50.4	77.7	22.3
nl Netherlands	50.7	49.3	76.4	23.6	62.5	37.5	54.6	45.4	35.8	64.2	18.9	81.1	59.0	41.0	60.7	39.3
at Austria	65.5	34.5	75.9	24.1	76.1	23.9	69.6	30.4	40.7	59.3	27.7	72.3	58.8	41.2	75.7	24.3
pl Poland	68.3	31.7	85.1	14.9	71.5	28.5	64.8	35.2	54.2	45.8	36.0	64.0	62.0	38.0	80.1	19.9
ro Romania	56.9	43.1	45.3	54.7	68.1	31.9	62.5	37.5	60.9	39.1	33.2	66.8	41.1	58.9	64.6	35.4
si Slovenia	62.5	37.5	81.7	18.3	73.2	26.8	64.6	35.4	45.0	55.0	27.0	73.0	57.0	43.0	66.0	34.0
sk Slovakia	55.3	44.7	73.8	26.2	56.4	43.6	60.2	39.8	41.0	59.0	31.5	68.5	42.8	57.2	76.9	23.1
fi Finland ^{v)}	63.3	36.7	80.0	20.0	66.4	33.6	59.6	40.4	51.6	48.4	29.3	70.7	55.9	44.1	85.4	14.6
se Sweden	55.8	44.2	72.9	27.1	64.1	35.9	56.3	43.7	38.0	62.0	20.7	79.3	61.8	38.2	75.5	24.5
uk United Kingdom																

Source: Eurostat, Education indicators

i) Ten new Member States (Czech Republic, Cyprus, Estonia, Hungary, Latvia, Lithuania, Malta, Poland, Slovakia, and Slovenia) joined the EU in 2004, and during that year, a considerable number of students migrated to the "old" EU Member States. This "brain drain" is reflected in the EU graduate figures for 2004.

ii) Source: Statistics France.

iii) Luxembourg's University was founded in 2003. Therefore, there is no graduate data available for 2004.

iv) Source: National statistics, Malta

v) Source: National statistics, Finland

Tabuľka 6.3b : Podíl žen-absolventek na úrovni PhD a mužů-absolventů na úrovni PhD v celkovém počtu absolventů na úrovni PhD (PhD ISCED 6) obecně podle oboru studia a celkově (2004) ⁱ⁾

iscied6_phdPhDDoctorate (ISCED 6)																
Geo	Total		Teacher training and education science		Humanities and arts		Social sciences, business and law		Science, mathematics and computing		Engineering, manufacturing and construction		Agriculture and veterinary		Health and Welfare	
	Women	Men	Women	Men	Women	Men	Women	Men	Women	Men	Women	Men	Women	Men	Women	Men
eu25 European Union (25 countries)	42,7	57,3	58,7	41,3	50,7	49,3	44,2	55,8	38,4	61,6	22,0	78,0	49,9	50,1	51,7	48,3
be Belgium	33,9	66,1	46,4	53,6	36,6	63,4	43,6	56,4	28,9	71,1	20,2	79,8	37,3	62,7	39,1	60,9
bg Bulgaria	50,8	49,2	52,6	47,4	67,1	32,9	42,9	57,1	55,8	44,2	39,2	60,8	63,6	36,4	50,0	50,0
cz Czech Republic	35,6	64,4	73,0	27,0	41,6	58,4	46,2	53,8	34,9	65,1	21,2	78,8	33,9	66,1	36,2	63,8
dk Denmark	35,9	64,1	0 ⁱⁱ⁾	0 ⁱⁱ⁾	50,0	50,0	39,1	60,9	26,0	74,0	27,9	72,1	56,2	43,8	46,0	54,0
de Germany	39,0	61,0	50,8	49,2	48,8	51,2	35,0	65,0	29,5	70,5	11,8	88,2	58,8	41,2	50,0	50,0
ee Estonia	62,2	37,8	100,0	0,0	60,7	39,3	61,5	38,5	44,0	56,0	37,5	62,5	20,0	80,0	80,5	19,5
ie Ireland	45,7	54,3	50,0	50,0	47,9	52,1	53,1	46,9	45,3	54,7	28,7	71,3	47,6	52,4	55,0	45,0
gr Greece	38,1	61,9	51,9	48,1	51,0	49,0	52,1	47,9	32,3	67,7	21,0	79,0	43,6	56,4	65,4	34,6
es Spain	47,5	52,5	57,5	42,5	48,8	51,2	49,0	51,0	48,9	51,1	27,9	72,1	44,1	55,9	51,8	48,2
fr France ⁱⁱⁱ⁾	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
it Italy	50,9	49,1	72,5	27,5	58,5	41,5	50,4	49,6	54,0	46,0	31,2	68,8	54,4	45,6	61,5	38,5
cy Cyprus	61,5	38,5	100,0	0,0	0,0	100,0	0,0	100,0	83,3	16,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
lv Latvia	58,3	41,7	100,0	0,0	50,0	50,0	57,9	42,1	53,3	46,7	38,5	61,5	100,0	0,0	52,9	47,1
lt Lithuania	57,5	42,5	0,0	:	77,6	22,4	59,4	40,6	61,4	38,6	33,9	66,1	54,5	45,5	60,0	40,0
lu Luxembourg ^{iv)} (Grand-Duché)	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
hu Hungary	42,9	57,1	66,1	33,9	50,0	50,0	45,7	54,3	32,7	67,3	33,3	66,7	30,3	69,7	39,9	60,1
mt Malta ^{v)}	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
nl Netherlands	39,4	60,6	0,0	0,0	42,7	57,3	40,9	59,1	37,7	62,3	23,4	76,6	39,0	61,0	48,6	51,4
at Austria	40,5	59,5	58,5	41,5	52,7	47,3	41,9	58,1	35,1	64,9	18,6	81,4	55,7	44,3	63,2	36,8
pl Poland	46,9	53,1	:	:	54,9	45,1	48,2	51,8	52,9	47,1	24,1	75,9	48,7	51,3	51,5	48,5
pt Portugal ^{vi)}	47,8	52,2	78,3	21,7	50,9	49,1	46,3	53,7	51,3	48,7	35,0	65,0	52,8	47,2	46,3	53,7
ro Romania	49,3	50,7	:	:	67,8	32,2	51,7	48,3	45,7	54,3	28,7	71,3	0,0	100,0	56,3	43,7
sk Slovakia	40,6	59,4	50,0	50,0	57,5	42,5	39,0	61,0	40,9	59,1	25,6	74,4	50,0	50,0	53,8	46,2
si Slovenia	45,0	55,0	68,1	31,9	46,7	53,3	50,7	49,3	46,3	53,7	29,7	70,3	35,7	64,3	48,5	51,5
fi Finland ^{vii)}	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
se Sweden	44,8	55,2	79,3	20,7	56,0	44,0	43,3	56,7	39,6	60,4	25,0	75,0	45,2	54,8	56,9	43,1
uk United Kingdom	43,1	56,9	60,4	39,6	49,3	50,7	50,7	49,3	37,9	62,1	21,2	78,8	47,2	53,1	54,5	45,5

Source: Eurostat, Education indicators

i) Ten new Member States (Czech Republic, Cyprus, Estonia, Hungary, Latvia, Lithuania, Malta, Poland, Slovakia, and Slovenia) joined the EU in 2004

and during that year, a considerable number of students migrated to the "old" EU Member States. This "brain drain" is reflected in the EU graduate figures for 2004.

ii) Denmark's national statistics use different categories than those defined by Eurostat. Thus, the data shown in the table is skewed. Both, women and men make up the total of ISCED 6 graduates in teacher training & education.

iii) No data for PhD ISCED 6 is available

iv) Luxembourg's University was founded in 2003. Therefore, there is no graduate data available for 2004.

v) No data for PhD ISCED 6 is available

vi) National Portuguese statistics

vii) No data for PhD ISCED 6 is available

Celkový podíl žen-absolventek na úrovni ISCED 5a (průměr v EU: 58,4 %) převyšuje podíl mužů-absolventů. V jednotlivých oblastech studia existují ovšem výrazné rozdíly, pokud jde o podíl žen-absolventek se vzděláním na úrovni ISCED 5a. Ženy volí oblasti jako odborná příprava a vzdělávání učitelů, humanitní vědy a umění nebo zdraví a sociální blahobyt častěji než muži. V oborech studia, které tradičně souvisejí s mužskými stereotypy - např. exaktní vědy, matematika a výpočetní technika i inženýrské obory, obory související se zpracovatelským průmyslem a stavební obory - je podíl mužů-absolventů výrazně vyšší. Při analýze celkově vyššího podílu žen-absolventek na úrovni ISCED 5a odděleně pro jednotlivé obory studia je zřejmé, že platí vzorec založený na genderových stereotypch.

Tendence ve volbě předmětu studia u žen a mužů na úrovni ISCED 6 odráží situaci na úrovni ISCED 5a, a u předmětů s obecně vyšším podílem mužů je dokonce ještě výraznější. Ke zvýšení podílu mužů však rovněž dochází i v oborech studia, jež dříve obvykle volily ženy.

Ukazatel tedy odhaluje horizontální segregaci, pokud jde o volbu předmětu studia, a zároveň vertikální genderové rozdíly. Ve většině členských států EU je celkový podíl studentek v systému vysokoškolského vzdělávání vyšší, přičemž podle dosažené úrovně vzdělání (úroveň ISCED 5a) se náskok žen před muži zpravidla zvýšil. Avšak co se týče studentů na úrovni PhD/doktorátu a na rovnocenné úrovni (ISCED 6), je poměr studentů a studentek opačný.

Je potřeba si uvědomit, že úrovně ISCED 5a a ISCED 6 slouží jako odrazový můstek ze studia do špičkového zaměstnání, a to především v oblasti výzkumu a vývoje. Politika proto musí být zaměřena na prosazování vyrovnaného poměru žen-absolventek a mužů-absolventů se vzděláním na úrovni ISCED 5a a na úrovni PhD/doktorátu nebo na rovnocenné úrovni. To povede nejen k tomu, že původní výzkum bude zastoupen ve větší míře, ale rovněž k tomu, že ženy i muže budou vybaveni dovednostmi a vzděláním, které potřebují, aby se v oblasti výzkumu a vývoje podíleli na vyšším vedení a rozhodování, a to jak v soukromém, tak veřejném sektoru.

6.4 Ukazatel 3b: Podíl žen a mužů na pozicích akademických pracovníků podle funkčního zařazení A, B a C a celkově

Poměrné zastoupení žen a mužů na jednotlivých stupních hierarchie v akademickém prostředí je klíčové pro prosazení genderové rovnováhy. Je proto velmi důležité, aby se vertikální rozměr zaměstnanosti v akademickém prostředí změnil z výzkumné arény, založené na střetu zájmů a na rozdílech mezi ženami a muži, na kreativní a udržitelné prostředí výzkumu a vývoje těžící z rovného zapojení žen a mužů.

Ukazatel podílu žen a mužů na pozicích akademických pracovníků z celkového počtu akademických pracovníků podle funkčního zařazení a celkově umožňuje, aby byl poměr žen a mužů posouzen na jednotlivých stupních seniority. Jako výchozí bod bylo použito funkční zařazení akademických pracovníků. Tato klasifikace byla na návrh Evropské komise vytvořena statistickými korespondenty (podskupina Helsinské skupiny pro ženy ve vědě), aby byl objasněn vertikální rozměr akademického prostředí, který není obsažen v klasifikaci ISCED. Funkční zařazení akademických pracovníků zachycuje souvislost mezi postavením v akademické instituci, zkušenostmi a úrovní dosaženého vzdělání.

Funkční zařazení A: nejvyšší funkční zařazení/pozice, kde se obvykle provádí výzkum; Funkční zařazení B: výzkumní pracovníci na pozici jiné než vyšší nebo nejvyšší (A), ale na pozici vyšší než čerství držitelé titulu PhD; a funkční zařazení C: první funkční zařazení/pozice, kam jsou obvykle přijímáni čerství absolventi na úrovni PhD (ISCED 6).

Tabulka 6.4: Podíl žen a mužů na pozicích akademických pracovníků podle funkčního zařazení A, B a C a celkově

	Grade A		Grade B		Grade C		Total	
	Women	Men	Women	Men	Women	Men	Women	Men
geo								
EU average	15.3	84.7	32.2	67.8	42.0	58.0	32.1	67.9
Belgium	9.0	91.0	20.7	79.3	33.1	66.9	25.3	74.7
Bulgaria	15.9	84.1	31.2	68.8	46.1	53.9	31.2	68.8
Czech Republic	10.3	89.7	22.1	77.9	40.2	59.8	32.0	68.0
Denmark	10.9	89.1	24.4	75.6	37.6	62.4	25.1	74.9
Germany	9.2	90.8	16.1	83.9	25.9	74.1	17.4	82.6
Estonia	17.2	82.8	37.1	62.9	56.6	43.4	44.0	56.0
Ireland	:	:	:	:	:	:	:	:
Greece	11.3	88.7	22.7	77.3	31.9	68.1	22.7	77.3
Spain	12.9	87.1	25.8	74.2	39.3	60.7	34.2	65.8
France	16.1	83.9	38.7	61.3	:	:	31.9	68.1
Italy	16.4	83.6	31.4	68.6	43.8	56.2	31.2	68.8
Cyprus	10.2	89.8	17.2	82.8	37.5	62.5	29.9	70.1
Latvia	26.5	73.5	37.0	63.0	65.0	35.0	57.7	42.3
Lithuania	12.1	87.9	37.4	62.6	49.5	50.5	38.7	61.3
Luxembourg	:	:	:	:	:	:	:	:
Hungary	15.4	84.6	30.9	69.1	46.0	54.0	36.2	63.8
Malta	2.3	97.7	31.7	68.3	14.2	85.8	26.7	73.3
Netherlands	9.4	90.6	14.2	85.8	27.0	73.0	19.3	80.7
Austria	9.5	90.5	16.2	83.8	35.6	64.4	25.8	74.2
Poland	19.5	80.5	27.4	72.6	41.0	59.0	34.9	65.1
Portugal	20.9	79.1	34.4	65.6	43.4	56.6	38.0	62.0
Romania	18.0	82.0	34.9	65.1	:	:	41.4	58.6
Slovenia	13.5	86.5	31.5	68.5	48.5	51.5	28.5	71.5
Slovakia	29.1	70.9	49.1	50.9	:	:	39.6	60.4
Finland	21.2	78.8	46.6	53.4	52.9	47.1	38.9	61.1
Sweden	17.6	82.4	36.1	63.9	52.2	47.8	33.0	67.0
United Kingdom	16.1	83.9	38.6	61.4	40.0	60.0	37.5	62.5

Source: She Figures 2006 -Women and Science Statistics and Indicators

Z orientačních údajů uvedených v tabulce 6.4 zřetelně vyplývá, že v akademickém prostředí převládá vertikální segregace. Na začátku akademické kariéry ženy tvoří 42 % (průměr v EU: funkční zařazení C), pouze 15,3 % míst v rámci funkčního zařazení A (průměr v EU) zaujímají ženy. Celkově největší podíl míst v akademických institucích v rámci funkčního zařazení A a B zaujímají s 87,4 % a 67,8 % (průměr v EU) muži. To znamená, že pouze zlomek žen pracujících ve výzkumu se dostane v průběhu kariéry na vyšší pozici.

To lze z části přisoudit tomu, že ženy stále čelí překážkám, které jim brání rozvinout plně jejich potenciál. Nedostatek přístupu k produktivním zdrojům a školitelům, existence „pánských klubů“, nepružné pracovní podmínky/pevná pracovní doba, nedostatek pracovního prostředí se vstřícným přístupem k rodině, neodpovídající rozdělení odpovědnosti za rodinu spolu s nedostatkem vhodných a dostupných služeb péče o děti a subjektivní diskriminace často brání ženám v postupu na nejvyšší pozice. Ze srovnání vyplývá, že muži jsou stále ještě v mnohem menší míře zapojeni do péče o rodinu, a proto se jich otázky související se sladěním rodinného a pracovního života natolik nedotýkají. V důsledku všeobecně rozšířených stereotypů byla role mužů v této souvislosti podceňována. Pokud by se muži aktivně a rovným dílem podíleli na odpovědnosti za rodinu a péči o děti, znamenalo by to v oblasti rovnosti žen a mužů zásadní krok kupředu.

Pokroku již bylo dosaženo, nicméně nerovnosti přetrvávají. S cílem začlenit genderové hledisko do akademického prostředí, upozornit na větší počet příležitostí a odstranit z akademického světa veškeré negativní genderové dopady stávajících vzorců v oblasti práce a zaměstnanost je třeba znovu se zabývat politikami zaměstnanosti. Pekingská akční platforma zdůrazňuje skutečnost, že dosažení úplné rovnosti žen a mužů ve výzkumu, vědě a ekonomice vyžaduje aktivní úsilí o prosazení toho, aby byl přínos žen i mužů pro společnost, a to z hlediska práce, zkušenosti, znalostí a hodnot, plně uznán a oceněn.

7. Závěr

V Evropské unii ženy již dosáhly ve vzdělávání a odborné přípravě stejné úrovně jako muži. Poměr žen a mužů na začátku terciárního vzdělávání je vyvážený. V průměru ženy dosahují vyšší úrovně vzdělávání či odborné přípravy než muži.

Ve zprávě německého předsednictví jsou navrženy ukazatele poskytující informace o rovnosti žen a mužů, pokud jde o terciární vzdělávání, výzkum a návratnost dosaženého vzdělání. Ukazatele zdůrazňují oblasti, ve kterých existují nerovnosti mezi ženami a muži, a potvrzují stávající strategie EU pro podporu rovnosti žen a mužů v oblasti vzdělávání, výzkumu a zaměstnanosti.

Prvním významným zjištěním je doložena skutečnost, že i když v terciárním vzdělávání podíl žen převyšuje podíl mužů, exaktní vědy a technické obory jsou i nadále doménou mužů. Dalším zásadním zjištěním je, že účast žen a mužů na trhu práce souvisí s jejich úrovní dosaženého vzdělání. U žen je tato korelace silnější než u mužů. Čím je úroveň dosaženého vzdělání vyšší, tím menší je nepoměr mezi mírou zaměstnanosti žen a mužů. Rozdíly nicméně přetrvávají. Důvody jsou různé a vzájemně souvisejí: nemožnost uspokojivě sladit pracovní a rodinný život žen a mužů, často nerovné rozdělení odpovědnosti za rodinu mezi ženami a muži, stereotypní genderové role a otevřená diskriminace.

Třetí zásadní zjištění vyplývající z orientačních údajů souvisí se silnou vertikální genderovou segregací v akademickém prostředí. Čím výše v hierarchii akademického prostředí, tím méně žen. Důvody jsou stejné jako v případě nerovné účasti žen a mužů celkově na trhu práce.

Zjištění vyplývající z této zprávy jasně dokládají, že je nutné i nadále podporovat ženy i muže, aby vytrvali v profesní dráze, kterou si zvolili - a to zejména, nikoliv však výlučně, v terciárním sektoru. To zahrnuje poskytnutí dostatečných možností pro sladění povinností v rodině se vzděláváním, odbornou přípravou, výzkumem nebo zaměstnáním, překonání genderových stereotypů a předcházení přímé i nepřímé genderové diskriminaci, její studium a odstranění.

Navržené ukazatele zdůrazňují nutnost politiky usilující o dosažení rovnosti žen a mužů v oblasti vzdělávání a výzkumu, zpráva však zcela jednoznačně stanovuje, že „celoživotní učení“ a „migrující osoby ve vzdělávacím systému“ patří mezi aspekty vzdělávání a odborné přípravy žen a mužů, jimiž je třeba se z genderového hlediska podrobněji zabývat. Ovšem vzhledem k tomu, že v souvislosti se strukturálním ukazatelem týkajícím se celoživotního učení vyšlo jasně najevo, že na úrovni EU je informací členěných podle pohlaví málo a že soudržné, konkrétní a srovnatelné údaje o migrujících ženách a mužích nejsou v důsledku různých definic a platných právních předpisů v jednotlivých členských státech dostačující, nemohou být v současné době vypracovány žádné ukazatele ohledně „celoživotního učení“ a „migrujících osob ve vzdělávacím systému“.

Ukazatele provádění Pekingské akční platformy v členských státech

Rada od roku 1999 přijala tyto ukazatele týkající se rovnosti žen a mužů:

- ženy u moci a v procesu rozhodování, finské předsednictví, 1999
- ženy v hospodářství (sladění pracovního a rodinného života), francouzské předsednictví, 2000
- ženy v hospodářství (rovnost odměňování), belgické předsednictví, 2001
- násilí páchané na ženách, dánské předsednictví; na základě studie vypracované španělským předsednictvím a konference jím organizované, 2002
- ženy a muži při rozhodování v hospodářství, italské předsednictví; na základě studie vypracované řeckým předsednictvím, 2003
- sexuální obtěžování na pracovišti, dánské předsednictví; na základě studie vypracované irským předsednictvím, 2004
- ženy a zdraví, rakouské předsednictví, 2006
- institucionální mechanismy, 2006

Databáze

Eurostat

Eurostat je statistický úřad Evropských společenství. Jeho úkolem je poskytovat Evropské unii vysoce kvalitní statisticko-informační službu. Eurostat úzce spolupracuje jednak s mezinárodními organizacemi, jako je OSN nebo OECD, jednak se zeměmi mimo EU. Klíčovou úlohou Eurostatu je koordinovat zdokonalování statistických systémů v kandidátských a rozvojových zemích.

Údaje Eurostatu byly v této zprávě použity pro ukazatele 1, 2 a 3.

Eurydice

Eurydice, informační síť o vzdělávání v Evropě, je od roku 1980 jedním ze strategických mechanismů vytvořených Evropskou komisí a členskými státy, jejichž cílem je podporovat spolupráci prostřednictvím prohloubení vědomostí o systémech a politikách. Od roku 1995 je Eurydice rovněž nedílnou součástí programu Sokrates, tedy akčního programu Společenství v oblasti vzdělávání.

Eurydice je institucionální síť pro shromažďování, sledování, zpracovávání a šíření spolehlivých a snadno srovnatelných informací o vzdělávacích systémech a politikách v celé Evropě.

Eurydice pokrývá vzdělávací systémy členských států Evropské unie, tří zemí Evropského sdružení volného obchodu, které jsou členy Evropského hospodářského prostoru, a kandidátských zemí EU účastnících se programu Sokrates.

Síť slouží především k tomu, aby tvůrcům politik a těm, kteří se účastní poskytování vzdělávání, nabízela informace a studie zaměřené na jejich potřeby. Výměnou informací o systémech a politikách a vypracováváním studií o otázkách týkajících se vzdělávacích systémů podporuje evropskou spolupráci ve vzdělávání.

Eurydice úzce spolupracuje s několika evropskými a mezinárodními organizacemi. Evropské oddělení sítě Eurydice podporuje Komisi v činnostech, které vykonává podle potřeby ve spolupráci s mezinárodními organizacemi, jako jsou Rada Evropy, OECD (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj) a UNESCO (Organizace Spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu).

OECD - Education at a Glance 2006

Vlády zemí OECD usilují o politiky pro účinnější vzdělávání a zároveň o další zdroje, které by umožnily uspokojit rostoucí poptávku po vzdělávání.

Publikace z roku 2006 *Education at a Glance* umožňuje zemím, aby posoudily svou činnost v této oblasti ve srovnání s výsledky jiných zemí. Poskytuje bohatý, srovnatelný a aktualizovaný soubor ukazatelů týkajících se výsledků vzdělávacích systémů a představuje obecný názor odborníků na to, jakým způsobem na mezinárodní úrovni změřit stávající situaci ve vzdělávání.

Ukazatele zachycují, kdo se účastní vzdělávání, kolik se na vzdělávání vydává či jakým způsobem vzdělávací systémy fungují, jakož i dosažené výsledky. Co se týče dosažených výsledků, jedná se o ukazatele týkající se celé řady různých závěrů od srovnání výsledků studentů v klíčových oblastech vzdělávání až po dopad vzdělávání na příjmy a na možnosti zaměstnání u dospělých.

She Figures 2006

She Figures 2006 je druhé vydání souboru vybraných statistických informací o zaměstnanosti v EU, jež jsou členěny podle pohlaví a doplněny několika doplňkovými údaji, a poskytuje poučný přehled o stávající situaci zaměstnanosti vědeckých a výzkumných pracovníků a pracovníků. Vydávání této řady zahájilo v roce 2003 oddělení „Ženy ve vědě“ generálního ředitelství pro výzkum s cílem vytvořit pravidelně aktualizovaný rejstřík, který by byl užitečný pro sledování pokroku v oblasti rovnosti žen a mužů.

Hlavním cílem bylo, aby tato řada systematicky poskytovala důkazy o nerovnostech mezi ženami a muži, u kterých by politická akce na úrovni EU nebo na úrovni členských států mohla být vhodná. Dalším cílem bylo podpořit shromažďování statistických údajů členěných podle pohlaví, jež by mohly být využity u celé řady ukazatelů.

Údaje publikace *She Figures 2006* byly v této zprávě použity pro ukazatel 3b.

POPIS ÚROVNÍ ISCED 97, KLASIFIKAČNÍCH KRITÉRIÍ A PODSKUPIN

0	PREPRIMÁRNÍ ÚROVEŇ VZDĚLÁVÁNÍ	Hlavní kritéria	Vedlejší kritéria	Podskupiny
	První fáze organizovaného vyučování, jejímž cílem je především seznámit velmi malé děti se školním prostředím.	Mělo by probíhat v prostředí mimo rodinu nebo ve škole, mělo by být sestaveno tak, aby odpovídalo vzdělávacím potřebám a potřebám souvisejícím s rozvojem, a to pro děti ve věku alespoň 3 let, a mělo by být prováděno pracovníky, kteří podstoupili odpovídající odbornou přípravu (tj. mají příslušnou kvalifikaci) pro poskytování vzdělávacího programu dětem.	Pedagogické vzdělání pracovníků; provádění učebních osnov se vzdělávacími prvky.	
1	PRIMÁRNÍ ÚROVEŇ VZDĚLÁVÁNÍ	Hlavní kritéria	Vedlejší kritéria	
	Obvykle nastavena tak, aby poskytla žákům solidní základní vzdělání, pokud jde o čtení, psaní a matematiku.	Začátek systematického studia předmětů charakteristických pro primární vzdělávání, např. čtení, psaní a matematika. Vstup do institucí a programů primárního vzdělávání vytvořených v jednotlivých zemích. Zahájení výuky čtení nemůže být samo o sobě dostatečným kritériem pro zařazení vzdělávacího programu na úroveň ISCED 1.	V zemích, kde je věk povinné školní docházky (nebo alespoň věk, kdy je u všech žáků fakticky zahájeno vzdělávání) vyšší než věk, kdy je zahájeno systematické studium uvedených předmětů, je třeba první rok povinné školní docházky stanovit jako hranici mezi ISCED 0 a ISCED 1.	

2	NÍŽŠÍ SEKUNDÁRNÍ ÚROVEŇ VZDĚLÁVÁNÍ	Hlavní kritéria	Vedlejší kritéria	Cíle, pro které byly programy přípravy studentů sestaveny	Zaměření programů
	Na nižší sekundární úrovni vzdělávání obecně pokračují základní programy zahájené na primární úrovni, i když je vzdělávací proces zpravidla ve větší míře zaměřen na jednotlivé vyučované předměty, přičemž jsou často využívány vyučující s odborným zaměřením, kteří tak poskytují výuku v příslušných oborech.	Na začátku úrovně 2 odpovídají programy fázi, kdy začínají být organizovány tak, aby byly ve větší míře zaměřeny na jednotlivé vyučované předměty, přičemž jsou využívány vyučující s odborným zaměřením, kteří tak poskytují výuku v příslušných oborech. Pokud z organizačního hlediska tento přechod neodpovídá přirozenému rozdělení, co se týče hranic mezi vzdělávacími programy jednotlivých zemí, měly by být programy rozděleny ve fázi, kdy se v národních programech začíná odrážet organizační změna.	Není-li z organizačního hlediska patrný jasný zlomový bod, měly by jednotlivé země po šesti letech primárního vzdělávání rozdělit národní programy mezi úrovně 1 a 2.	Programy sestavené s cílem připravit studenty na přímý postup na úroveň 3, a to tak, aby v konečné fázi vedly k terciárnímu vzdělávání, tj. na postup na úroveň ISCED 3a nebo 3b.	Vzdělávání, jehož cílem není výslovně připravit účastníky pro konkrétní typ povolání nebo zaměstnání nebo na vstup do dalších programů odborného či technického vzdělávání.
			V zemích, kde není v systému vzdělávání jasný přelom mezi nižším sekundárním a vyšším sekundárním vzděláváním a kde nižší sekundární vzdělávání trvá více než 3 roky, měly by být, a to podle primárního vzdělávání, do nižšího sekundárního vzdělávání započítány pouze první 3 roky.	Programy sestavené s cílem připravit studenty na přímý vstup do programů úrovně 3c.	Vzdělávání, které účastníky přímo připravuje na konkrétní povolání, aniž by byla nutná další odborná příprava. Úspěšné dokončení těchto programů vede k získání odborného vzdělání využitelného na trhu práce.

2	NIŽŠÍ SEKUNDÁRNÍ ÚROVEŇ VZDĚLÁVÁNÍ	Hlavní kritéria	Vedlejší kritéria	Cíle, pro které byly programy přípravy studentů sestaveny	Zaměření programů
				Programy, jejichž prvořadým cílem je po absolvování této úrovně přímý vstup na trh práce (někdy označovány jako „závěrečné“ programy).	
3	VYŠŠÍ SEKUNDÁRNÍ ÚROVEŇ VZDĚLÁVÁNÍ	Hlavní kritéria	Modulární programy	Cíle, pro které byly programy přípravy studentů sestaveny	Zaměření programů
				Cílem programů je umožnit přímý postup na úroveň ISCED 5a.	
	Konečná fáze sekundárního vzdělávání ve většině zemí. Vyučování se často ve větší míře soustředí na odborné předměty než na úrovni ISCED 2, přičemž vyučující musí mít zpravidla vyšší úroveň vzdělání nebo odbornější vzdělání než na úrovni ISCED 2.	Hranice stanovené v jednotlivých zemích mezi nižším sekundárním a vyšším sekundárním vzděláváním by měly být určujícím faktorem pro rozdělení mezi úrovní 2 a 3. Postup do programů na této úrovni vyžaduje obvykle dokončení úrovně ISCED 2 nebo základní vzdělání a zároveň praktické zkušenosti, které dokládají schopnost zvládnout předměty vyučované na úrovni ISCED 3.	Vzdělání na této úrovni je dosahováno prostřednictvím modulárních programů, kdy jsou v rámci programu odpovídajícího konkrétním požadavkům učebních osnov kombinovány bloky kursů nebo moduly.	A	Obecné Vzdělávání, jehož cílem explicitně není připravit účastníky pro konkrétní typ povolání nebo zaměstnání nebo na vstup do dalších programů odborného či technického vzdělávání.

3	VYŠŠÍ SEKUNDÁRNÍ ÚROVEŇ VZDĚLÁVÁNÍ	Hlavní kritéria	Modulární programy	Cíle, pro které byly programy přípravy studentů sestaveny	Zaměření programů
			Jediný modul však nemůže mít konkrétní vzdělávací zaměření nebo zaměření v souvislosti s trhem práce nebo zaměření na konkrétní program.	B Cílem programů je umožnit přímý postup na úroveň ISCED 5b.	Odborné Vzdělávání, které účastníky přímo připravuje na konkrétní povolání, aniž by byla nutná další odborná příprava. Úspěšné dokončení těchto programů vede k získání odborného vzdělání využitelného na trhu práce.
				Cílem programů není přímý postup na úroveň ISCED 5a nebo 5b. Tyto programy však vedou c přímo na trh práce, k programům na úrovni ISCED 4 nebo jiným programům na úrovni ISCED 3.	

4	POSTSEKUNDÁRNÍ VZDĚLÁVÁNÍ NIŽŠÍ NEŽ TERCIÁRNÍ	Hlavní kritéria	Typy programů, které mohou probíhat na úrovni 4	Cíle, pro které byly programy přípravy studentů sestaveny	Zaměření programů
	Z mezinárodního hlediska se tyto programy nacházejí na hranici mezi vyšším sekundárním a postsekundárním vzděláváním, i když v kontextu jednotlivých zemí mohou být považovány za programy vyššího sekundárního nebo postsekundárního vzdělávání. Pokročilost těchto programů není často o moc vyšší než u programů na úrovni ISCED 3, tyto programy však slouží k rozšíření znalostí účastníků, kteří již úroveň 3. Studenti jsou zpravidla starší než studenti účastníci se programů na úrovni ISCED 3.	Studenti vstupující do programů na úrovni ISCED 4 zpravidla absolvovali úroveň ISCED 3.	Prvním typem jsou krátkodobé odborné programy, jejichž obsah není v mnoha zemích považován za obsah spadající do terciárního vzdělávání nebo jejichž délka neodpovídá požadavkům úrovně ISCED 5b - tj. alespoň dva roky. Tyto programy jsou často určeny pro studenty, kteří absolvovali úroveň 3, i když formálně nemusí být vzdělání na úrovni ISCED 3 pro vstup vyžadováno. Do druhého typu spadají programy, které jsou na úrovni jednotlivých zemí považovány za programy vyššího sekundárního vzdělávání, i když studenti vstupující do těchto programů zpravidla již dokončili jiný program vyššího sekundárního vzdělávání (tj. program druhého cyklu).	A Cílem programů je umožnit přímý postup na úroveň ISCED 5a nebo 5b. B Cílem programů není přímý postup na úroveň ISCED 5a nebo 5b. Tyto programy vedou přímo na trh práce nebo do dalších programů na úrovni ISCED 4.	Obecné Vzdělávání, jehož cílem explicitně není připravit účastníky pro konkrétní typ povolání nebo zaměstnání nebo na vstup do dalších programů odborného či technického vzdělávání. Odborné Vzdělávání, které účastníky přímo připravuje na konkrétní povolání, aniž by byla nutná další odborná příprava. Úspěšné dokončení těchto programů vede k získání odborného vzdělání využitelného na trhu práce.

5	PRVNÍ STUPEŇ TERCÍÁRNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	Klasifikační kritéria pro úroveň 5 a její podskupiny (5a a 5b)	Kumulativní teoretická doba trvání na terciární úrovni	Zařazení ve struktuře v souvislosti s diplomy a dosaženým vzděláním v jednotlivých zemích
5A	Obsah vzdělávání u programů na úrovni ISCED 5 je pokročilejší než u programů na úrovni 3 a 4. Programy na úrovni ISCED 5A jsou založeny z velké části na teorii a jejich cílem je poskytnout dostatečné vzdělání pro zapojení se do pokročilých výzkumných programů a pro vykonávání profesí s vysokými kvalifikačními požadavky.	Vstup do těchto programů obvykle vyžaduje úspěšné absolvování úrovně ISCED 3a nebo 3b nebo dosažení podobného vzdělání na úrovni ISCED 4a. 1. minimální kumulativní teoretická délka (na terciární úrovni) tří let; 2. vyžadují zpravidla, aby vyučující měli kvalifikaci na úrovni pokročilého výzkumu; 3. mohou předpokládat realizaci výzkumného projektu nebo obhajobu kandidátské práce; 4. poskytují úroveň vzdělání vyžadovanou pro vykonávání profese s vysokými kvalifikačními požadavky.	Kategorie podle doby trvání: kratší než 5 let; 5 let nebo delší.	Zařazení: diplom prvního stupně; diplom druhého stupně nebo vyšší.
5B	Programy na úrovni ISCED 5b jsou obecně více zaměřeny prakticky/technicky/odborně než programy na úrovni ISCED 5a.	1. jsou více prakticky a odborně zaměřeny než programy na úrovni ISCED 5a a jejich cílem není příprava studentů na přímý vstup do pokročilých výzkumných programů; 2. minimální délka dva roky; 3. obsah vzdělávání je zaměřen tak, aby připravil studenty na vykonávání konkrétního povolání.	Kategorie podle doby trvání: bez kategorie.	Zařazení: bez zařazení.

DRUHÝ STUPEŇ TERCIÁRNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ**6 (VEDOUCÍ K ZÍSKÁNÍ KVALIFIKACE PRO
POKROČILÝ VÝZKUM)**

Tato úroveň je vyhrazena pro programy terciárního vzdělávání, které vedou k získání kvalifikace pro pokročilý výzkum. Náplní programů je pokročilé studium a původní výzkum.

1. předpokládá předložení kandidátské nebo disertační práce, již je možné publikovat a jež je výsledkem původního výzkumu a významným přínosem z hlediska vědění;
2. programy nejsou založeny výlučně na účasti v kursech;
3. programy připravují účastníky pro pozice vyučujících v institucích, které nabízejí programy na úrovni ISCED 5a, jakož i pro pozice výzkumných pracovníků ve veřejné správě a podnicích.

Akademičtí pracovníci

Následující seznam obsahuje funkční zařazení akademických pracovníků uvedená v této zprávě. Pro každou zemi jsou uvedena příslušná funkční zařazení A, B, C a D.

A: nejvyšší funkční zařazení/pozice, kde se obvykle provádí výzkum;

B: výzkumní pracovníci na pozici jiné než vyšší nebo nejvyšší (A), ale na pozici vyšší než čerství držitelé titulu PhD;

C: první funkční zařazení/pozice, kam jsou obvykle přijímáni čerství absolventi na úrovni PhD (ISCED 6);

D: studenti postgraduálního studia, kteří ještě nejsou držiteli titulu PhD (ISCED 6), avšak pracují jako výzkumní pracovníci, nebo výzkumní pracovníci pracující na pozicích, které obvykle nevyžadují úroveň PhD.

RAKOUSKO A Ordentliche/r Universitätsprofessor Vertragsprofessor/in Stiftungsprofessor/in Stiftungsprofessor/in Gastprofessor/in mit F&E Tätigkeit Emeritierte/r Professor/in mit F&E Tätigkeit B Universitätsdozent/in; im öffentl.-rechtl. Dienstverhältnis zum Bund; Amtstitel: Ao.Univ.Prof Vertragsdozent/in, im privatrechtl. Dienstverhältnis zum Bund; Funktionsbez.: Ao.Univ.Prof C Assistenzprofessor/in Universitätsassistent/in Assistent/in; Funktionsbezeichnung: Univ.Ass; bzw. Ass.Arzt, gem. (§ 49 I VBG 1948) Vertragsassistent/in Wissenschaftliche (Künstlerische) Mitarbeiter/in (in Ausbildung) gem. § 6 Uni-AbgG Oberarzt, Oberärztin Assistenzarzt/Assistenzärztin Arzt/Ärztin in Facharztausbildung Arzt/Ärztin für Allgemeinmedizin Facharzt/Fachärztin Zahnarzt/Zahnärztin Ärztliche/r Mitarbeiter/in mit Dienstverhältnis zum Land	Ärztliche/r Mitarbeiter/in mit Dienstverhältnis zum Krankenanstaltenbetreiber (KAGes, KAV, TILAK) D Bundeslehrer/in und Vertragslehrer/in Beamt/in/er und Vertragsbedienstete/r des wissenschaftlichen Dienstes Studienassistent/in Wissenschaftliche/künstlerische Hilfskräfte Demonstrator/in Sonstiges wissenschaftliches Personal <i>(Data relate to the Universities only)</i> BELGIE-VLÁMSKÁ ČÁST A ZAP1 - Gewoon/buitengewoon hoogleraar ZAP2 - Hoogleraar B ZAP3 - Hoofddocent ZAP4 – Docent ZAP5 C AAP2 - Doctor-assistant Unpaid researchers (post-doctoral) WP3 - Post-doctoral of unlimited duration WP4 - Post-doctoral of limited duration
--	---

D Unpaid researchers (pre-doctoral) WP1 - Pre-doctoral of unlimited duration WP2 - Pre-doctoral of limited duration FRANKOFONNÍ SPOLEČENSTVÍ V BELGIÍ A Professeur extraordinaire Professeur ordinaire B Professeur C Chargé(e) de cours BULHARSKO A Professor B Associate Professor D Assistant Lecturer Research associate KYPR A Professor B Associate Professor C Assistant Professor Lecturer Teaching Support Staff D Research associates and other staff ČESKÁ REPUBLIKA A Professor B Associate Professor C Senior Assistant D Assistant Lecturer DÁNSKO A Professor B Associate Professor C	Assistant Professor D Senior/forskningsstip Temporary scientific staff Other scientific staff ESTONSKO A Professor B Associate Professor C Assistant Professor D Assistant Teacher Other <i>(The data on academic staff cover universities and research centres within universities)</i> FINSKO A Professor B Lecturer Senior assistant C Assistant Full-time teacher D Researcher FRANCIE A Directeur de recherche Professeur d'université B Chargé(e) de recherche Maître de conférence D boursiers de thèse et Ingénieurs de recherche PhD students working in the labs NĚMECKO A C4 an allen Hochschularten W3 an allen Hochschularten B C3 an allen Hochschularten C2 auf Dauer an allen Hochschularten C2 auf Zeit an allen Hochschularten Hochschuldozenten, R1, C2, C3,
--	--

A9-A15, BAT I-IIa, III, AT Universitätsdozenten, H1-H3, BAT Ia, Ib, AT Oberassistenten, C2, H1, H2, A14, BAT Ia-IIa Obergeringenieure, C2, H1, H2, A14, BAT Ib W2 C Hochschulassistenten, C1, H2, BAT Ia-IIa Wissenschaftliche und künstlerische Assistenten, C1, H1, A13-A14, BAT Ib, IIa Akademische (Ober)Räte -auf Zeit-, A13, A14 Akademische Räte, Oberräte und Direktoren, A13-A16, C1-C3, R1, R2, H1-H3, BAT I-IIa, AT W1 (Juniorprofessuren) D Wissenschaftliche und künstlerische. Mitarbeiter im Angestelltenverhältnis. BAT I-IVb, Va, AT, Verg. entspr. A13 Ärzte im Praktikum, Tarif für AIP Wissenschaftliche Mitarbeiter im unbefristeten Arbeitsverhältnis 7), WM 2-6, BAT I-IIa Studienräte, -direktoren im Hochschuldienst, A13-A16, BAT I-IIb Fachlehrer, Technische Lehrer, A9- A13, AT Lektoren, A13-A14, BAT I-II, AT Sonstige Lehrkräfte für besondere Aufgaben, A9-A13, BAT I-Vc, Kr. VIII-XIII, AT Lektoren, WM 3, BAT IIa Lehrer im Hochschuldienst, WM 4-6, BAT IIa, IIb ŘECKO A Professor B Associate Professor C Assistant Professor D Assistant staff Lecturer Post-graduate scholars Temporary teaching staff	MAĎARSKO A Professors B Assistant Professors C Lecturers D Researchers IRSKO ITÁLIE A Full professor B Associate professor C Academic researcher LOTYŠSKO A Full Professor B Associate Professor C Assistant Professor Assistant Lecturer Researcher LITVA A Professor B Associate Professor C Assistant Professor D Other teaching and research staff LUXEMBURG MALTA A Professor B Associate Professor C Senior Lecturer D No title given
--	--

NIZOZEMSKO A Professor B Associate Professor C Assistant Professor D Other academic staff Post-graduate (2-year post) Post-graduate (4-year post) Student assistant <i>(Data relate to the Universities only)</i> POLSKO A Full Professor B Doctor hab. Professor of high school C Doctor PORTUGALSKO A Reitor, Vice Reitor Professor Catedrático B Professor Associado Professor Coordenator Professor Auxiliar C Professor Auxiliar Professor Adjunto D Assistente Assistente Politecnico Leitor Assistente estagiario RUMUNSKO A Professors B Lectures, Assistant professors, Assistants D Teaching assistants SLOVENSKO A Full Professor B Docenti (Associate professor)	C Lecturers D Assistant lecturers SLOVINSKO A Full Professor B Associate Professor C Assistant Professor D Assistant lecturer ŠPANĚLSKO A Head of Department B Permanent and part-time professor Emeritus professor and visiting professor C Assistant Professor Senior Lecturer D PhD students ŠVÉDSKO A Professor B Senior lecturer Other research and teaching staff C Post-doctoral fellow D Postgraduate student Junior lecturer Guest lecturer Part-time teacher Technical and Administrative staff SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ A Professor B Senior lecturer Senior researcher C Lecturer D Researcher
--	--

**Absolventi na úrovni ISCED 5-6 a 6 obecně podle oboru vzdělávání a podle pohlaví
- v absolutních hodnotách: inženýrské obory, výrobní a stavební obory**

	<i>isced97</i>	<i>isced5_6</i>	<i>isced5_6</i>	<i>isced5_6</i>	<i>Isced6</i>	<i>isced6</i>	<i>isced6</i>
	<i>sex</i>	<i>total</i>	<i>males</i>	<i>females</i>	<i>Total</i>	<i>males</i>	<i>females</i>
eu25		431254	329439	101815	12236	9402	2835
eu15		366933	282873	84060	10492	8088	2405
nms10		64321	46566	17755	1744	1314	430
eurozone12		302009	232517	69492	6802	5257	1545
be		7630	6046	1584	89	71	18
be_fr		2654	2111	543	69	54	15
be_vl		4978	3936	1042	20	17	3
cz		8018	6079	1939	468	369	99
dk		4695	3235	1460	376	271	105
de		53725	44516	9209	2107	1858	249
ee		854	571	283	16	10	6
gr		4864	3014	1850	119	94	25
es		50368	37395	12973	603	435	168
fr		:	:	:	:	:	:
ie		7061	5825	1236	108	77	31
it		49744	35489	14255	1177	810	367
cy		119	95	24	0	0	0
lv		1845	1324	521	13	8	5
lt		6489	4328	2161	62	41	21
lu		:	:	:	:	:	:
hu		5301	4045	1256	36	24	12
mt		:	:	:	:	:	:
nl		8693	7315	1378	483	370	113
at		6281	5203	1078	397	323	74
pl		34144	24729	9415	908	689	219
pt		10008	6618	3390	579	373	206
si		2219	1748	471	86	64	22
sk		5220	3570	1650	155	109	46
fi		:	:	:	:	:	:
se		11945	8525	3420	1096	812	284
uk		48284	38596	9688	2218	1748	471
bg		7418	4656	2762	74	45	29
hr		2269	1670	599	88	67	21
ro		26015	17581	8434	690	492	198
tr		49910	38342	11568	418	272	146
is		145	102	43	0	0	0
li		4	2	2	0	0	0
no		2559	1978	581	6	3	3
ch		7214	6391	823	319	254	65
al		:	:	:	:	:	:
mk		793	517	276	17	12	5
us		189402	152986	36416	6154	5017	1137
jp		195241	170178	25063	3355	3017	338

Source: Eurostat, Graduates in ISCED 3 to 6 by field of education and sex - absolute figures: engineering, production and construction

Míra zaměstnanosti podle pohlaví, věku a nejvyšší dosažené úrovně vzdělání (v %) - celkem

sex t Total
time 2004q02
age y25_64 Between 25 and 64 years

	isc97	total Total (ISCED 1997)	isc97_2 Pre- primary, primary and lower secondary education - levels 0-2 (ISCED 1997)	isc97_3_4 Upper secondary and post-secondary non-tertiary education - levels 3-4 (ISCED 1997)	isc97_5_6 Tertiary education - levels 5-6 (ISCED 1997)
geo					
eu25 European Union (25 countries)		69,1	54,2	72,4	83,8
be Belgium		67,8	49,4	73,1	84,1
cz Czech Republic		72,6	42,7	74,7	86,4
dk Denmark		78,9	62,0	79,7	86,5
de Germany (including ex-GDR from 1991)		69,0	48,6	69,5	82,7
ee Estonia		72,9	50,4	72,9	80,8
gr Greece		66,7	56,8	69,0	82,4
es Spain		66,7	57,2	73,0	81,8
fr France		71,3	58,6	75,4	82,6
ie Ireland		71,8	57,2	75,7	86,1
it Italy		63,3	51,6	73,5	82,4
cy Cyprus		76,9	64,1	79,5	88,8
lv Latvia		71,6	52,1	72,5	85,0
lt Lithuania		73,2	49,3	73,4	85,9
lu Luxembourg (Grand-Duché)		70,4	58,5	69,1	84,1
hu Hungary		64,5	36,5	71,1	82,9
mt Malta		55,7	47,7	76,4	88,6
nl Netherlands		74,5	59,0	77,7	85,6
at Austria		71,2	51,8	74,3	81,9
pl Poland		60,4	36,9	61,3	82,2
pt Portugal		75,1	72,0	80,2	88,4
si Slovenia		73,5	56,1	75,1	87,1
sk Slovakia		66,1	26,6	70,2	83,6
fi Finland		73,8	57,0	74,2	84,5
se Sweden		79,9	67,1	80,9	86,7
uk United Kingdom		75,4	54,3	79,7	87,7
bg Bulgaria		63,3	41,2	68,8	80,0
ro Romania		67,5	52,5	71,6	85,9

Míra zaměstnanosti podle pohlaví, věku a nejvyšší dosažené úrovně vzdělání (v %) - ženy

sex *f Females*
time 2004q02
age y25_64 Between 25 and 64 years

	isc97	total Total (ISCED 1997)	isc97_2 Pre- primary, primary and lower secondary education - levels 0-2 (ISCED 1997)	isc97_4 Upper secondary and post-secondary non-tertiary education - levels 3-4 (ISCED 1997)	isc97_6 Tertiary education - levels 5-6 (ISCED 1997)
geo					
eu25 European Union (25 countries)		60,4	41,4	65,4	80,3
be Belgium		59,0	37,1	63,9	79,8
cz Czech Republic		63,1	39,0	65,8	79,1
dk Denmark		74,5	54,7	74,3	85,2
de Germany (including ex-GDR from 1991)		62,2	41,5	64,3	78,4
ee Estonia		70,4	46,6	68,6	78,7
gr Greece		50,6	36,9	53,3	75,3
es Spain		52,1	37,5	60,8	76,3
fr France		64,8	51,2	68,8	78,7
ie Ireland		60,1	37,7	64,1	81,1
it Italy		49,4	32,6	63,6	77,3
cy Cyprus		65,6	49,3	68,0	84,9
lv Latvia		66,8	44,2	66,1	82,1
lt Lithuania		69,3	39,8	68,1	84,8
lu Luxembourg (Grand-Duché)		58,2	47,1	56,3	76,4
hu Hungary		57,3	32,3	63,6	78,9
mt Malta		28,9	18,9	59,1	81,6
nl Netherlands		65,7	46,0	70,9	82,2
at Austria		63,0	44,4	67,1	77,7
pl Poland		54,2	30,6	54,0	79,8
pt Portugal		68,3	62,8	77,2	88,2
si Slovenia		69,1	50,4	70,6	86,1
sk Slovakia		58,4	24,3	62,8	79,4
fi Finland		71,5	53,1	70,5	82,5
se Sweden		77,8	59,5	78,0	86,8
uk United Kingdom		68,3	49,6	74,3	85,9
bg Bulgaria		59,4	35,2	64,0	77,3
ro Romania		61,3	46,3	66,5	84,4

Míra zaměstnanosti podle pohlaví, věku a nejvyšší dosažené úrovně vzdělání (v %) - muži

sex *m Males*
time 2004q02
age *y25_64 Between 25 and 64 years*

	<i>isc97</i>	<i>total Total</i> (ISCED 1997)	<i>isc97_2 Pre- primary, primary and lower secondary education - levels 0-2</i> (ISCED 1997)	<i>isc97_4 Upper secondary and post-secondary non-tertiary education - levels 3-4</i> (ISCED 1997)	<i>isc97_6 Tertiary education - levels 5-6 (ISCED 1997)</i>
geo					
<i>eu25</i> European Union (25 countries)		77,9	68,6	79,2	87,3
<i>be</i> Belgium		76,4	61,7	81,7	88,7
<i>cz</i> Czech Republic		82,2	51,0	83,1	92,1
<i>dk</i> Denmark		83,2	70,5	84,3	87,9
<i>de</i> Germany (including ex-GDR from 1991)		75,6	59,7	74,6	85,6
<i>ee</i> Estonia		75,8	53,6	77,1	84,7
<i>gr</i> Greece		83,0	78,3	84,8	88,6
<i>es</i> Spain		81,3	77,0	84,9	87,3
<i>fr</i> France		77,9	67,2	81,3	87,0
<i>ie</i> Ireland		83,4	73,7	89,0	91,3
<i>it</i> Italy		77,5	70,8	83,4	88,0
<i>cy</i> Cyprus		88,9	82,8	90,9	92,5
<i>lv</i> Latvia		77,1	58,5	79,4	89,6
<i>lt</i> Lithuania		77,6	57,6	79,0	87,3
<i>lu</i> Luxembourg (Grand-Duché)		82,3	71,9	82,5	89,6
<i>hu</i> Hungary		72,1	42,6	77,9	87,6
<i>mt</i> Malta		82,6	79,6	87,9	94,0
<i>nl</i> Netherlands		83,2	75,1	84,2	88,4
<i>at</i> Austria		79,5	64,5	81,2	84,7
<i>pl</i> Poland		66,8	44,4	68,2	85,2
<i>pt</i> Portugal		82,2	81,2	83,0	88,8
<i>si</i> Slovenia		77,7	63,8	78,8	88,5
<i>sk</i> Slovakia		73,9	30,7	77,0	87,9
<i>fi</i> Finland		76,2	60,2	77,5	87,0
<i>se</i> Sweden		82,0	72,9	83,6	86,5
<i>uk</i> United Kingdom		82,6	60,1	84,6	89,4
<i>bg</i> Bulgaria		67,4	47,0	73,0	84,3
<i>ro</i> Romania		74,0	62,2	66,5	87,2

Absolventi na úrovni ISCED 5a a 6 podle oboru vzdělávání a podle pohlaví

2004a00

f Total

geo	iscsed5a_d1 Tertiary programmes with academic orientation - all first degrees (ISCED 1997)							iscsed5a_d2 Tertiary programmes with academic orientation - second degree (ISCED 1997)							iscsed6_phd PhD/Doctorate (ISCED 6)									
	total Total	ef14 Teacher training and education science	ef2 Humanities and arts	ef3 Social sciences, business and law	ef4 Science, mathematics and computing	ef5 Engineering, manufacturing and construction	ef6 Agriculture and veterinary	ef7 Health and Welfare	total Total	ef14 Teacher training and education science	ef2 Humanities and arts	ef3 Social sciences, business and law	ef4 Science, mathematics and computing	ef5 Engineering, manufacturing and construction	ef6 Agriculture and veterinary	ef7 Health and Welfare	total Total	ef14 Teacher training and education science	ef2 Humanities and arts	ef3 Social sciences, business and law	ef4 Science, mathematics and computing	ef5 Engineering, manufacturing and construction	ef6 Agriculture and veterinary	ef7 Health and Welfare
eu25 European Union (25 countries)	2062496	228983	284739	741666	225409	274974	34005	216849									74935	1995	9121	12463	20211	10001	3371	16945
be Belgium	24874	331	4440	8992	2479	3764	905	3358	11951	2645	809	4344	1280	533	276	1339	1479	28	164	204	658	89	75	248
bg Bulgaria	26992	3015	2670	12905	1393	4126	443	618	14729	243	1065	7743	765	2315	306	1254	392	38	73	63	77	74	11	40
cz Czech Republic	33126	4982	3202	10036	2901	6866	1430	2557	11239	5850	521	3046	347	309	0	149	1732	74	154	260	410	468	112	185
dk Denmark	29518	3370	3909	5792	1819	3026	242	10987	8930	426	2053	4209	1505	368	124	176	788	0	96	64	100	376	89	63
de Germany (including ex-GDR from 1991)	196608	16136	30128	59963	25421	34099	3524	23317	-	-	-	-	-	-	-	-	23138	498	1974	3672	6025	2107	929	7799
ee Estonia	4072	338	630	1558	419	454	139	353	1472	264	229	551	173	89	21	101	209	6	28	13	50	16	5	87
ie Ireland	25865	1236	3894	9179	4173	2544	288	2829	10521	2163	1071	3672	995	588	178	1670	683	8	94	49	265	108	21	109
gr Greece	29474	5368	5558	10858	5709	1049	271	406	5010	868	419	954	1574	706	189	190	1295	106	145	142	711	119	39	26
es Spain	202435	28471	19521	64145	18801	30788	5592	25946	:	:	:	:	:	:	:	:	8168	259	1232	1594	2249	603	322	1622
fr France	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
it Italy	264574	12724	35180	103315	19961	45899	4760	36249	50359	14499	3202	10320	1979	2668	1383	12841	6351	40	829	1128	1931	1177	384	857
cy Cyprus	693	195	151	239	108	0	0	0	173	58	15	41	59	0	0	0	13	3	1	3	6	0	0	0
lv Latvia	13301	2286	881	7465	700	884	172	639	6972	1703	387	3264	449	678	33	180	84	6	8	19	15	13	6	17
lt Lithuania	16548	3791	1594	5362	1061	2889	351	1200	7159	978	540	2932	458	1207	90	814	301	-	49	69	70	62	11	40
lu Luxembourg (Grand-Duché)	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
hu Hungary	53514	15779	6936	22083	2046	4334	1842	4929	8825	1505	36	6208	145	192	287	200	893	62	238	127	171	36	66	193
mt Malta	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
nl Netherlands	84194	13231	5721	33129	5887	6863	1865	15280	10017	3596	787	1165	523	1347	254	2209	2679	0	213	416	499	483	259	809
at Austria	20288	2092	2049	8484	2106	3172	301	1900	236	8	37	114	34	37	6	0	2443	164	353	912	444	397	97	57
pl Poland	278509	41285	22855	132448	19164	29275	5323	9473	196356	17554	6764	66344	4938	3961	1290	579	5460	-	1183	655	867	908	524	1209
pt Portugal	52550	13652	5435	15282	5525	6515	992	9932	:	:	:	:	:	:	:	:	872 ¹⁾	46 ¹⁾	106 ¹⁾	149 ¹⁾	271 ¹⁾	197 ¹⁾	36 ¹⁾	67 ¹⁾
ro Romania	97629	1552	13057	47748	4679	15703	2195	5483	34199	-	2071	12203	2480	6266	513	10666	2680	-	497	822	151	690	1	519
si Slovenia	5905	1064	692	2559	316	671	177	335	940	37	98	572	57	97	9	47	355	8	40	77	93	86	8	39
sk Slovakia	25881	4653	1293	8114	2193	3978	886	2841	5802	749	381	1997	922	1044	59	375	854	69	92	150	177	155	42	132
fi Finland	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
se Sweden	42697	8382	2625	11275	3547	9912	305	11533	2672	626	19	370	21	53	8	1566	2748	58	257	300	627	580	62	858
uk United Kingdom	292092	9545	63038	92306	53143	26271	3073	36622	166826	38238	14719	66369	16276	12684	1080	14947	15257	606	1969	2609	4843	2218	318	2594

Source: Eurostat, education statistics

1) National Portuguese Statistics

2004=100

m Males

geo	isced5a_d1 Tertiary programmes with academic orientation - all first degrees (ISCED 1997)								isced5a_d2 Tertiary programmes with academic orientation - second degree (ISCED 1997)								isced6_phd PhD/Doctorate (ISCED 6)							
	total Total	ef14 Teacher training and education	ef2 Humanities and arts	ef3 Social sciences, business and	ef4 Science, mathematics and computing	ef5 Engineering, manufacturing and construction	ef6 Agriculture and veterinary	ef7 Health and Welfare	total Total	ef14 Teacher training and education	ef2 Humanities and arts	ef3 Social sciences, business and	ef4 Science, mathematics and computing	ef5 Engineering, manufacturing and construction	ef6 Agriculture and veterinary	ef7 Health and Welfare	total Total	ef14 Teacher training and education	ef2 Humanities and arts	ef3 Social sciences, business and	ef4 Science, mathematics and computing	ef5 Engineering, manufacturing and construction	ef6 Agriculture and veterinary	ef7 Health and Welfare
eu25 European Union (25 countries)	858339	51306	82007	291908	130277	204429	16177	52953	:	:	:	:	:	:	:	:	42903	823	4495	6950	12440	7806	1691	8191
be Belgium	11910	48	1618	3862	1490	2936	431	1275	5502	785	270	2107	816	360	171	609	978	15	104	115	468	71	47	151
bg Bulgaria	11488	785	967	5184	616	2620	244	146	6041	86	351	2721	324	1378	183	528	193	18	24	36	34	45	4	20
cz Czech Republic	15226	1245	1119	3881	1698	5199	624	682	3958	1266	202	1235	231	246	0	24	1116	20	90	140	267	369	74	118
dk Denmark	10647	878	1259	2863	1197	2290	85	1782	3960	114	666	1962	855	213	65	44	505	0	48	39	74	271	39	34
de Germany (including ex-GDR from 1991)	98498	4538	9271	31356	16069	26242	1653	7655	-	-	-	-	-	-	-	-	14108	245	1011	2388	4247	1858	383	3901
ee Estonia	1237	13	112	499	177	293	51	49	451	37	50	185	93	64	9	3	79	0	11	5	28	10	4	17
ie Ireland	10672	194	1325	3515	2401	1965	157	524	4012	458	399	1674	639	385	100	261	371	4	49	23	145	77	11	49
gr Greece	10738	1243	1090	4245	3233	574	126	145	2392	272	157	426	938	391	92	80	801	51	71	68	481	94	22	9
es Spain	80980	5934	6573	24760	10521	21282	2989	5373	:	:	:	:	:	:	:	:	4290	110	631	813	1149	435	180	782
fr France	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
it Italy	111217	1001	7408	43907	9160	33063	2643	10643	20619	3065	1404	4705	1011	1616	825	5918	3120	11	344	560	888	810	175	330
cy Cyprus	138	34	12	52	40	0	0	0	65	17	4	20	24	0	0	0	5	0	1	3	1	0	0	0
lv Latvia	3810	248	136	2104	449	596	99	92	2258	168	75	1103	238	483	9	34	35	0	4	8	7	8	0	8
lt Lithuania	5933	708	363	1807	605	1908	156	231	2690	155	118	1123	215	770	39	227	128	-	11	28	27	41	5	16
lu Luxembourg (Grand-Duché)	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
hu Hungary	19564	3557	2001	7008	1296	3274	940	1004	3072	146	3	2325	90	151	203	28	510	21	119	69	115	24	46	116
mt Malta	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
nl Netherlands	36724	2694	2219	16224	4605	5979	984	3013	4140	804	396	601	328	966	84	892	1623	0	122	246	311	370	158	416
at Austria	9965	493	764	3834	1348	2567	122	747	152	3	18	66	26	35	4	0	1454	68	167	530	288	323	43	21
pl Poland	103723	10380	5935	41763	11622	21233	2203	2337	60011	3773	1141	18746	2671	2807	522	104	2897	-	533	339	408	689	269	586
pt Portugal	16637	2034	1547	5378	2528	4168	377	1976	:	:	:	:	:	:	:	:	455 ⁽¹⁾	10 ⁽¹⁾	52 ⁽¹⁾	80 ⁽¹⁾	132 ⁽¹⁾	128 ⁽¹⁾	17 ⁽¹⁾	36 ⁽¹⁾
ro Romania	41753	849	4168	17292	1502	10796	1341	1964	15022	0	665	5170	1296	3889	254	3748	1359	-	160	397	82	492	1	227
si Slovenia	2135	194	182	864	169	481	73	115	429	8	30	243	36	80	7	15	211	4	17	47	55	64	4	18
sk Slovakia	11415	1187	547	3161	1362	2739	517	672	2751	227	183	866	476	703	24	72	470	22	49	74	95	109	27	68
fi Finland	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
se Sweden	16177	1757	883	4558	1711	7012	130	1726	456	43	5	150	17	37	8	191	1516	12	113	170	379	435	34	370
uk United Kingdom	128567	1751	22276	37852	32710	21420	1057	8389	74318	11175	5630	31548	10310	9472	532	4259	8682	240	998	1285	3007	1748	169	1180

Source: Eurostat, education statistics

1) National Portuguese Statistics

geo	iscsed5a_d1 Tertiary programmes with academic orientation - all first degrees (ISCED 1997)								iscsed5a_d2 Tertiary programmes with academic orientation - second degree (ISCED 1997)								iscsed6_phd PhD/Doctorate (ISCED 6)							
	total Total	ef14 Teacher training and education	ef2 Humanities and arts	ef3 Social sciences, business and	ef4 Science, mathematics and computing	ef5 Engineering, manufacturing and construction	ef6 Agriculture and veterinary	ef7 Health and Welfare	total Total	ef14 Teacher training and education	ef2 Humanities and arts	ef3 Social sciences, business and	ef4 Science, mathematics and computing	ef5 Engineering, manufacturing and construction	ef6 Agriculture and veterinary	ef7 Health and Welfare	total Total	ef14 Teacher training and education	ef2 Humanities and arts	ef3 Social sciences, business and	ef4 Science, mathematics and computing	ef5 Engineering, manufacturing and construction	ef6 Agriculture and veterinary	ef7 Health and Welfare
eu25 European Union (25 countries)	1204157	177678	202733	449759	95131	70545	17828	163896	:	:	:	:	:	:	:	:	32032	1172	4625	5513	7771	2196	1681	8754
be Belgium	12964	283	2822	5130	989	828	474	2083	6449	1860	539	2237	464	173	105	730	501	13	60	89	190	18	28	97
bg Bulgaria	15504	2230	1703	7721	777	1506	199	472	8688	157	714	5022	441	937	123	726	199	20	49	27	43	29	7	20
cz Czech Republic	17900	3737	2083	6155	1203	1667	806	1875	7281	4584	319	1811	116	63	0	125	616	54	64	120	143	99	38	67
dk Denmark	18871	2492	2650	2929	622	736	157	9205	4970	312	1387	2247	650	155	59	132	283	0	48	25	26	105	50	29
de Germany (including ex-GDR from 1991)	98110	11598	20857	28607	9352	7857	1871	15462	-	-	-	-	-	-	-	-	9030	253	963	1284	1778	249	546	3898
ee Estonia	2835	325	518	1059	242	161	88	304	1021	227	179	366	80	25	12	98	130	6	17	8	22	6	1	70
ie Ireland	15193	1042	2659	5664	1772	579	131	2305	6509	1705	672	1998	356	203	78	1409	312	4	45	26	120	31	10	60
gr Greece	18736	4125	4468	6613	2476	475	145	261	2618	596	262	528	636	315	97	110	494	55	74	74	230	25	17	17
es Spain	121455	22537	12948	39385	8280	9506	2603	20473	:	:	:	:	:	:	:	:	3878	149	601	781	1100	168	142	840
fr France	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
it Italy	153357	11723	27772	59408	10801	12836	2117	25606	29740	11434	1798	5615	968	1062	558	6923	3231	29	485	568	1043	367	209	527
cy Cyprus	555	161	139	187	68	0	0	0	108	41	11	21	35	0	0	0	8	3	0	0	5	0	0	0
lv Latvia	9491	2038	745	5361	251	288	73	547	4714	1535	312	2161	211	195	24	146	49	6	4	11	8	5	6	9
lt Lithuania	10615	3083	1231	3555	456	981	195	969	4469	823	422	1809	243	437	51	587	173	-	38	41	43	21	6	24
lu Luxembourg (Grand-Duché)	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
hu Hungary	33950	12222	4935	15075	750	1060	902	3925	5753	1359	33	3883	55	41	84	172	383	41	119	58	56	12	20	77
mt Malta	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
nl Netherlands	47470	10537	3502	16905	1282	884	881	12267	5877	2792	391	564	195	381	170	1317	1056	0	91	170	188	113	101	393
at Austria	10323	1599	1285	4650	758	605	179	1153	84	5	19	48	8	2	2	0	989	96	186	382	156	74	54	36
pl Poland	174786	30905	16920	90685	7542	8042	3120	7136	136345	13781	5623	47598	2267	1154	768	475	2563	-	650	316	459	219	255	623
pt Portugal	35913	11618	3888	9904	2997	2347	615	7956	:	:	:	:	:	:	:	:	417 ⁽¹⁾	36 ⁽¹⁾	54 ⁽¹⁾	69 ⁽¹⁾	139 ⁽¹⁾	69 ⁽¹⁾	19 ⁽¹⁾	31 ⁽¹⁾
ro Romania	55876	703	8889	30456	3177	4907	854	3519	19177	-	1406	7033	1184	2377	259	6918	1321	-	337	425	69	198	-	292
si Slovenia	3770	870	510	1695	147	190	104	220	511	29	68	329	21	17	2	32	144	4	23	30	38	22	4	21
sk Slovakia	14466	3466	746	4953	831	1239	369	2169	3051	522	198	1131	446	341	35	303	384	47	43	76	82	46	15	64
fi Finland	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
se Sweden	26520	6625	1742	6717	1836	2900	175	9807	2216	583	14	220	4	16	0	1375	1232	46	144	130	248	145	28	488
uk United Kingdom	163525	7795	40763	54455	20432	4851	2016	28233	92508	27062	9088	34821	5866	3212	549	10687	6575	366	970	1324	1836	471	150	1414

Source: Eurostat, education statistics
1) National Portuguese Statistics

**Počet akademických pracovníků podle funkčního zařazení a pohlaví
(2004)**

	Grade A		Grade B		Grade C		Grade D	
	Women	Men	Women	Men	Women	Men	Women	Men
Austria	188	1791	470	2427	2167	3917	2034	3339
Belgium	200	2016	544	2072	2031	4104	2712	3106
Cyprus	5	44	14	67	98	163	55	109
Czech Republic	215	1877	844	2972	4105	6110	1049	1099
Denmark	125	1017	886	2738	557	926	1632	2189
Estonia	94	454	372	630	966	740	653	328
Finland	528	1963	1440	1648	772	687	3228	4308
France	3732	19390	20560	32546	:	:	4591	7103
Germany	1163	11453	4672	24271	4344	12457	37866	68563
Greece	216	1699	431	1468	753	1608	1481	2280
Hungary	447	2448	1657	3701	4133	4843	667	1148
Italy	2960	15111	5682	12420	9296	11933	:	:
Latvia	120	333	205	349	2293	1235	:	:
Lithuania	80	580	810	1356	933	951	2745	1839
Malta	1	43	193	415	23	139	2	6
Netherlands	219	2108	312	1884	1203	3261	5303	8153
Poland	4531	16734	19019	25886	12443	11995	1428	496
Portugal	303	1148	917	1750	2751	3581	2349	2312
Slovakia	216	1382	840	1826	3409	3614	696	586
Slovenia	130	876	203	583	642	993	299	325
Spain	1965	9208	25293	44800	1596	1464	39177	38262
Sweden	676	3524	4388	6984	422	632	10617	10632
United Kingdom	2306	12172	8170	18027	25434	29728	15418	18018
Bulgaria	362	1646	2477	4624	:	:	7078	6434
Iceland	30	169	55	129	122	108	:	:
Israel	165	1398	245	891	413	818	316	391
Norway	414	2222	1215	3099	658	789	3812	4007
Romania	3076	7508	8216	8507	:	:	1958	1592
Switzerland	771	3894	485	1598	6554	12861	981	1392
Turkey	2102	6128	3737	9880	1615	2371	12449	17498

Sources: She Figures
2006

Odkazy

Evropská Komise: genderový mainstreaming a rovnost žen a mužů na mezinárodní úrovni

http://ec.europa.eu/employment_social/gender_equality/gender_mainstreaming/global/global_de.html (německy)

http://ec.europa.eu/employment_social/gender_equality/gender_mainstreaming/global/global_en.html (anglicky)

Evropská Komise: vzdělávání a odborná příprava 2010

http://ec.europa.eu/education/policies/2010/et_2010_de.html (německy)

http://ec.europa.eu/education/policies/2010/et_2010_en.html (anglicky)

Sekce pro podporu žen: čtvrtá světová konference o ženách: Pekingská akční platforma a deklarace

<http://www.un.org/esa/gopher-data/conf/fwcw/off/a--20.en> (anglicky)